

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Spalis — October 2, 1964

Nr. 110

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Tiesa galimybės ribose

WARRENO KOMISIJOS RAPORTAS APIE PREZIDENTO KENNEDY NUŽUDYMĄ NEPA-SKELBĖ NIEKO NAUJO. — JIS IR TOLIAU PALIKO PLAČIĄ DIRVĄ SPEKULIACIJOM.

Vytautas Meškauskas

Po prezidento J.F. Kennedy nužudymo, naujas prezidentas L. B. Johnsonas paskyrė specialią komisiją, aukščiausio teismo pirmininkui Earl Warren vadovaujant, išaiškinti visas nužudymo aplinkybes. Komisija turėjo konstatuoti "tiesą, kiek jos galima surasti" (The truth as far as it can be discovered).

Po dešimties mėnesių darbo komisija paskelbė savo radinį, 888 puslapiams, 296,000 žodžių, kuriuos dar lydi 20 tomų įrodymų medžiagos, komisija konstatavo tai, ką jau žinojome iš pat pradžių, būtent, kad Lee Harvey Oswald nužudė prezidentą, o Oswaldą nušovė Jack Ruby, neturėdamas jokių sukalbintųjų ar pavidimo. Tai, žinoma, nereikia, kad tokio sukalbimo ar pavidimo iš tikro nebuvo, bet tik tai, kad komisija negalėjo jo su-sekti. Tačiau, turint galvoje komisijos konstatuotus faktus, kitos išvados iš viso negalima laukti.

Kam gi buvo reikalinga J.F. Kennedy mirtis? Sovietams? Jo vidaus priešinams?

Dėl pirmosios galimybės Vals-tybės Sekretorius Dean Rusk liudijo komisijai:

"Aš nemačiau jokio įrodymo, kuris vestų prie minties, kad Sovietų Sąjunga turėtų kokio intereso pašalinti prezidentą Kennedy... Sovietų Sąjunga, objektyviai žiūrint, turi intereso palaikyti korektiškus tarptautinius santykius".

Man atrodo, kad nepaisant visų skirtumų tarp komunistinio ir laisvojo pasaulių, tarp Sovietų Sąjungos ir kitų didžiųjų valstybių, net iš jų pusės žiūrint, reikalingi tam tikros formos tarptautiniai santykiai, jog jie neturi jokio intereso, kad pasaulis pas-keistų anarchijoje, kad didžio-sios valstybės, ypač atominės ga-lybės, turi turėti galimybes ir būdų viena su kita derėtis, daryti transakcijas ir bandyti išsiaiš-kinti tarp savęs problemas, ir visa tai reikalauja korektiškų santykių bei priėjimo prie vado-vybės".

Rusk toliau pastebėjo, kad tarp Kennedy ir Chruščiovo buvusi "tam tikra apibūse pagarba (mutual respect), jie abu jautę specialią atsakomybę už pasaulio taiką ir net, gali sakyti, už žiau-rinio žemės pusrutulio egzisten-ciją šiame atominiame amžiuje. Jei Maskva būtų inspiravusi tą nusikaltimą (prezidento nužudy-mą), tai būtų tikrai beprotiškas aktas (an act of rashness and madness). Ir Rusk visai neturės

įspūdžio, kad paskutiniųjų metų sovietų vadovybės žygiai būtų bu-vę beprotiški.

Paprasčiau kalbant, Chruš-čiovas Kennedy prezidentaujant nieko nepralaimėjo, bet tik lai-mėjo (Kuboje ir Berlyne tiesio-giai, pietryčių Azijoje gal netie-siogiai, bet vis tik komunizmo naudai). Todėl jis galėjo būti pa-tenkintas įvykių eiga ir jam nebu-vo prasmės laukti kokios nors nau-dos iš to nužudymo. Tiesa, tarp Kennedy nužudymo ir Johnsono prisiekimo praėjo 99 minu-tės. Jei patikėti dabartiniam John-sono teigimui, kad niekas kitas, kaip tik prezidentas gali leisti panaudoti atominius ginklus, JAV tas 99 minutes būtų visai bejė-gės. Gerai, kad Chruščiovas tuo nebuvo įsitikinęs. Iš tikro gi, Ei-senhoweriui ir Kennedy presiden-taujant tos teisės buvo tam tik-rais atvejais perleistos kitiems pareigūnams.

Ieškant nužudymo motyvų vi-daus politikoje, reikia prisiminti to paties Warreno žodžius, pa-sakytus lapkričio 24 d. prie Ken-nedy karsto: "Mes žinome, kad tokie aktai yra skatinami neapy-kantos ir pykčio jėgų, tokių, ku-rios šiandien veržiasi į Ameri-kos gyvenimą".

Toks pareiškimas ir faktas, kad Kennedy buvo nušautas Dal-las, Texase, kuris per rinkimus pasisakė už Nixoną, sukėlė spe-kuliacijų, kad JFK nužudyti tu-rėjo "dešiniąjį ekstremistai". Atrodo, kad Warrenas mielai su-rastų įrodymų tokiame savo po-sakiui paremti, tačiau jis jų ne-rado. Logiškai galvojant, presi-dento nužudymas nieko pakeisti negalėjo. Todėl ir nelieka nieko kito, kaip tik grįžti prie "tie-

VIRŠUJE: Būrys Lietuvių Pa-saulinėje mugėje New Yorke.
Vyt. Maželio nuotraukaA. SMETONOS MINĖJIMAS PHILADELPHIJOJE
PRAĖJO SUSIKAUPIMO RIMTYJE

sos, kurią galima surasti".

Warreno komisija padarė kai kurių pageidavimų ateičiai, ku-rie turės ateityje užbėgti už akių tokių įvykių pasikartojimui. Iš kitos pusės, tokie įvy-kiai visada gali pasitaikyti ir, savaimė aišku, kad atominiame amžiuje jie gali visai netikėtai su-kelti nelauktų komplikacijų. Ar tai nekalba už tai, kad presiden-tas plačiau pasidalintų savo at-sakomybę su kitais, kad tuo būdu būtų geriau apsaugojus kraštą to-kiems atvejais?

Gilaus susikaupimo ir tiesaus bei kritiško žvilgsnio į ateitį nuotaikoje, 18 Philadelphiajos lie-

nedaug politiniai, Pačios kelionės tikslu laikomas noras "išvaduoti" pasaulį nuo vienintelio pasirin-kimo tarp Sov, S-gos ir JAV do-minavimo. Ragindamas vizituo-jamas valstybes kreiptis pagal-bos į Prancūziją, de Gaulle ven-gia bet kokių antiamerikietiško išsireiškimo.

* PREZ. JOHNSONAS, jei tik bus per lapkričio rinkimus per-rinktas, numato susitikti su NATO valstybių atstovais ir aptarti toli-mesnius taikos išlaikymo reika-lus. Ta proga jo sugestijos rodo į norą pasimatyti ir su Chruščio-vo. Ribotos atominių ginklų kon-trolės sutartį, tiesioginę telefo-ną su Kremlium ir prekybą kviečiais prez. Johnsonas laiko viltis telkiančiais reiškiniais, to-dėl esą verta su Chruščiovu tar-tis dėl tolimesnių santykių pra-plėtimo galimybių.

* RYTŲ VOKIETIJOS komunis-tinė vyriausybė reikalauja 100 milijonų dol. vertės ekonominės paramos iš Vak. Vokietijos, gra-sinant nutraukti susisiekimą su Berlynu.

tuvių organizacijų rugsėjo 26 die-ną, puikiose McCallister salėse, iškilmingai paminėjo prez. An-tano Smetonos 20 metų mirties sukaktį.

Minėjimas buvo pradėtas JAV ir Lietuvos himnais ir Philadel-phijos Lietuvių Tautinio Ansamb-lio chorui, diriguojant muz. Kau-liniui, giedant "Lietuva brangi"... Scenoje pasirodė jaunimo atsto-vai, pasipuošę tautiniais rūbais, kurie prezidento portretą, sukur-tą dail. J. Bagdono, papuošė gėlė-mis. Vyresnieji ėjo garbės sar-gybą: R. Bulnytė ir G. Mironas, V. Didelytė ir J. Matonis. Žo-džiu į šį minėjimą savo įnašą atidavė trijų kartų jaunimas: šeš-tadieninės mokyklos mokiniai, tautinių šokių grupės atstovai -- aukštesniosios mokyklos moki-niai ir studentai neolituani, ku-rių garbės nariu buvo Antanas Smetona.

Vyt. Abraitis, Respublikonų partijoje Lietuvių sekcijos pirmi-ninkas, perskaitė šio minėjimo proga gautą telegramą iš JAV prezidentinio kandidato B. Gold-waterio, kurioje jis iškėlė pre-zidento reikšmę valstybės gyve-nime ir apgaltavimą dėl dabar-tinio Lietuvos likimo žiaurioje komunistų okupacijoje.

Šios akademijos rengimo k-to pirm. inž. Vincentas Gruzdis atidarymo žodyje pažymėjo, kad šis minėjimas apima ne vien velio-nies prisiminimą. Kaip jo asmuo, taip ir šis minėjimas surištas su didžia mūsų visos tautos praeimi-mi, kurios dar dauguma esame gyvi liudininkai.

-- Jei pažvelgsime į lietuvių tautos istoriją, -- kalbėjo jis, -- tai pastebėsime keletą ypatingų momentų. Štai, praeitais me-tais minėjome 700 metų nuo Lie-tuvos karaliaus Mindaugo mir-ties. Tai laikotarpis, kada Lietu-vių tauta iškilo kaip valstybė Eu-ropos tautų ir valstybių šeimoje. Dar nepriklausomybės laikais minėjome 500 metų nuo Vytauto Didžiojo mirties. Tai laikotarpis, kada Lietuva pasireiškė, kaip galinga valstybė. Su Antano Sme-tonos asmeniu atsispindi ta ne-tolima lietuvių tautos praeitis, ku-

ri pasireiškė kovomis už tautos laisvę ir garbę, kol pagaliau 1918 metais vėl iškyla kaip valstybė su savo pirmuoju prezidentu An-tanu Smetona. Tai buvo didžiaus-mo ir garbės momentas visai tau-tai. Tai buvo rezultatas laimėji-mo ilgu, šimtmečius užsitęsusių kovų už tautos laisvę ir gar-bę. Tai istorinis lietuvių tautos rezistencijos laikotarpis, pa-sireiškęs kovomis 1831 m., 63-čiais, 1918 ir 1941 metais, kuris ir toliau tebesitęsia. Pirmojo pu-sės 20 amžiaus, Lietuvos nepri-klausomybės laikotarpis, reikia manyti, bus vadinamas tautiniai kultūrinio žydėjimo laikotarpiu. Su šiuo yra labai surišta Antano Smetonos asmenybė. Visas šis mūsų laisvės kovų garbės vaini-kas nusėtas brangiais didvyrių vardais turi byloti ateities kar-toms, primenant joms tęsti šią kovą.

Mūsų himno žodžiai "Iš pra-eities tavo sūnūs te stiprybę semia" ir mūsų praeities didvy-rių darbai težadina naują kartą naujais žygiams, baigę žodį pirm. V. Gruzdis.

Trumpą ir jautrų žodį tarė iš savo prisiminimų nušviesdamas velionio A. Smetonos asmenį Lie-tuvos Pasiuntinys Washingtonė Juozas Kajeckas.

Tėvas Juozas Vaišnys, SJ, iš Montrealio, Kanados buvo pa-grindiniu kalbėtoju. (Jo kalba de-dama 3-čiame puslapyje).

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirmininkė Emilija Čekienė paskaitė iš A. Smetonos raš-tų eilę minčių, kurios nušvietė jo rūpesčius bei didžiausius lie-tuvių tautos reikalais įvairiais jo amžiaus laikotarpiais ir vi-sais Lietuvos gyvenimo įvykiais. Tai mintys, kurios ir šiandien mums gyvos ir daugelis, deja, ne visi, tais pačiais rūpesčiais, kaip tada A. Smetona, gyvename. Štai vienas iš jų, apie kurį jis taip rašė:

-- Nemaža svetur mokslus ei-nančios jaunomenės nutolsta nuo Lietuvos ir dingsta savo tautai. Nauji žmonės -- naujos idėjos, nauji prisirišimai. Ir palengvė-nyksta ir vysta Lietuvos atsimi-nimai, dingsta gimtinės šalies meilė. Išaugęs vyras, bet men-kas lietuvis. Kovoja, bet ne už Lietuvą. Galvoja, bet ne apie Lie-tuvą. Jaučia, bet nebe lietuviu jausmu.

Iš velionies raštų paskaitytos mintys nušvietė, kaip jis mokė-

(Nukelta į 2 psl.)

KAIREJE: Jungtinis choras Lie-tuvių Dienoje New Yorke valsti-jos paviljone pasaulinėje mugėje išpildant programą. Diriguoja M. Liuberskis.

Vyt. Maželio nuotrauka

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MONOGRAFIJAI PASIRODŽIUS

Daugelio nekantriai, o daugelio ir kantriai, lauktoji prez. Ant. Smetonos monografija jau siuntinėjama jau iš anksto užsiprenumeravusiems. Tai dar vienas Aleksandro Merklio veikalas, išleistas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pastangomis. Motyvai, kuriais vadovaujantis buvo ryžtasi šį veikalą išleisti kartu nurodo ir į knygos reikšmę gyvenamojo laikotarpio lietuviui - skaitytojui.

O tie motyvai, kaip pasisakoma leidėjo žodyje, yra šie:

- a) atvaizduoti ir nuodugniai išryškinti a.a. Antano Smetonos didžią asmenybę;
- b) užfiksuoti ir tuo būdu įamžinti visą eilę Lietuvos istorijai reikšmingų įvykių ir svarbių duomenų;
- c) atspindinti nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, parodant jį tikrą, tokį, koks buvo (su jo teigiamybėmis ir trūkumais), lietuvių jaunimui, nepriklausomą Lietuvą pažįstančiam tik iš raštų, o ypač iš periodinės spaudos; ir
- d) atkirsti okupanto šmeižtams, nukreiptiems į nepriklausomą Lietuvą.

Toliau leidėjai aiškina, kad "mums rūpėjo duoti to periodo tikrą vaizdą, leidžiant byloti paties faktams ir dokumentams. Mes norime matyti tą laikotarpį pavaizduotą tokį, koks jis buvo iš tikrųjų; ryžtamės ir drįstame jį parodyti ir mūsų svečiose šalyse bręstančiai jaunajai kartai, pabrėždami pasiektą didžią kultūros bei ūkio pažangą ir nesistengdami slėpti klaidų ir nesėkmių, kurių negali išvengti nė viena vyriausybė. Mes tikime todėl, kad šis veikalas padės mūsų jaunimui teisingai įvertinti nepriklausomos Lietuvos laimėjimus, sustiprins jo širdyse pasididžiavimo dvasią ir laisvės kovos ryžtą."

Daug kur jau įvyko, daug kur dar įvyks prez. Antano Smetonos minėjimai. Juose išryškinama velionies asmenybė, jo darbai ir nuopelnai lietuvių tautai. Bet žodžiai, kad ir spaudoje pakartoti, dings ta iš atminties, nors daugeliui ir lieka pluoštas atsiminimų, kad ir bendrais bruožais įsmigusių atmintin. O knyga, tuo labiau, jei ji autentiška medžiaga ir dokumentais pagrįsta, jau sudaro turtą, kuriu galime naudotis kiekviena proga, kada tik atsiranda reikalas tam, ar kitam įvykiui ar faktui prisiminti, nušviesti ar įsitikinti. Tuo labiau, kad, kaip autoriaus žodyje rašo A. Merklio, "kad tai ne A. Smetonos asmeninė biografinė, bet jo visuomeninės, kultūrinės ir politinės veiklos studija. Jei jau mano knyga būtų galima pavadinti biografia, tai ji ne tiek A. Smetonos, kiek tam tikro laikotarpio (1904-1944) Lietuvos biografinė, kurioje A. Smetonos vaidmuo buvo labai reikšmingas, o iš tų 40 metų apie 20 metų net vadovaujamas. Tad, norėdamas tą A. Smetonos vaidmenį išryškinti, vaizduoju visą to meto Lietuvos gyvenimą, plačiau liuddamas tuos jo tarpsnius, kurie glaudžiau susiję su A. Smetonos visokeriopa veikla".

Reikia manyti, kad jau vien tie keli įvadiniai sakiniai pakankamai nušviečia veikalo apimtį, turinį ir tikslą.

Ne paslaptis, kad tokio leidinio pasirodymas pareikalavo ne vien tik autoriaus darbo ir leidėjų ryžto. Reikėjo ir didesnės talkos. Toji pradinė talka yra suminėta ir išvardinta tiek autoriaus, tiek leidėjų žodyje. Bet tuo dar darbas nepasibaigė. Leidėjai reiškia viltį, kad visuomenė parodys tam leidiniui tinkamą dėmesį jį įsigydamas, o tuo pačiu ir palengvindama pakelti nelengvus finansinius įsipareigojimus.

(J.Č.)

LAIŠKAI

ŠTAI TAS P. KUBILIŪNO
KNYGOS VARDAS

Juokingi ginčai kilo dėl tos gen. P. Kubiliūno knygos parašymo ar neparašymo. Toji knyga buvo išspausdinta 1935 metais Kaune: jos autoriaus slapyvardis -- Vargas, antraštė -- Po nauja vėliava. Istorinis trijų tomy romanas. I tomas. Kiti tomai nepasirodė. Nors knyga buvo pavadinta romanu, tačiau literatūros žmonių jį neišsėmė. Aiškiai buvo anapus grožinės literatūros ribų. Labiau ja domėjosi karininkai ir politikai dėl jos autoriaus "atsivertimo". Tuo metu tarnavau Telšiuose ir gyvenau p.p. Augustaičių namuose. Atsimenu, kaip inž. Jonas Augustaitis, knygai pasirodžius, buvo tiesiog pasipiktinęs P. Kubiliūnu. Man politika nedaug terūpėjo, tai pokalbyje su p. Augustaičiu aš tik konstatavau man nesuprantamas literatūrinės pretenzijas ne rašytojų pasirenkant išpažinčiai romano formą.

B. Babrauskas
Cicero, III.

DEL BENDRUOMENES IR VLIKO.

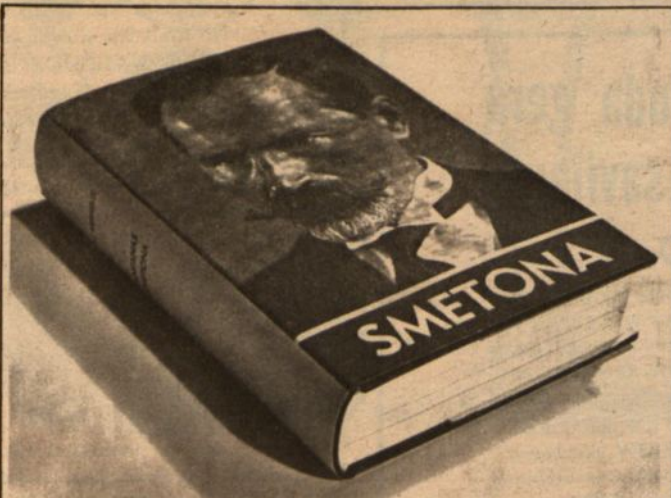
Spauda paskelbė PLB Valdybos pareiškimą, kuris tarp kita ko tvirtina, kad bendruomenės "ėjimas į Vliką pilnateisui nariu kirstųsi su Vliko statuto reikalavimais, o statuto keitimui kai kurios Vliką sudarančios poli-

tinės grupės yra priešingos iš esmės".

PLB Valdyba yra gavusi ar bent turėjo gauti iš savo atstovo ir "Birželio 22 Komisijos" pirmininko dr. J. Puzino apsiųstą protokolą, kuriame yra ir susitarimas, kad "Vliko seimo, tarybos ir valdybos vidaus tvarkos statutą pagal šio protokolo susitarimus ir demokratinio proceso bendruosius dėsnius priima Vliko seimas". Apsijungusio Vliko

seimas dar nebuvo susirinkęs ir statutas dar nepriimtas. Tad ciutuotasis PLB Valdybos tvirtinimas yra iš kažkieno piršto išlaužtas. Bendruomenės junginiais ar nesijungimais pilnateisui nariu su specialiu statusu (ne partijos) į Lietuvos laisvinimo organizaciją priklauso tik nuo pačios bendruomenės apsisprendimo.

Dr. B. Nemickas, V. Vaitiekūnas, "Birželio 22 Komisijos" b. nariai.

Prezidento

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKLIO veikalas jau siuntinėjamas prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima įsigyti prisiuntus 10 dol. Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Philadelphijoje suruoštame Prezidento Antano Smetonos minėjime kalba Tėvas Juozas Vaišnis, S.J., prie A. Smetonos portreto, kurį nupiešė dail. J. Bagdonas, garbės sargyboje stovi neolituai R. Buinytė ir G. Mironas.

ANTANAS SMETONA -- Nepriklausomos Lietuvos simbolis

Tėvo Juozo Vaišnio, S.J., kalba, pasakyta Prezidento Antano Smetonos minėjime Philadelphijoje

Gavus kvietimą skaityti paskaitą apie Antaną Smetoną, man buvo malonu, kad turėsiu progą bent žodžiu pareikšti dėkingumą mūsų buvusiam prezidentui ir nuoširdžiam jėzuitų bičiuliui, kurs yra daug padėjęs steigiant Kaune jėzuitų gimnaziją ir kuriantis jaunai Lietuvos jėzuitų provincijai.

Vienas mano pažįstamas, išgirdęs, kad skaitysiu šią paskaitą, kartą į mane kreipėsi maždaug šiais žodžiais: "Man labai įdomu, ką Tamsta, kaip kunigas, galėsi pasakyti apie tautininkų vadą". Atsakyčiau, kad manau kalbėti ne apie tautininkų, bet apie tautos vadą. O kad esu kunigas, tai gal galėsiu į jį objektyviai pažvelgti ir daugiau tiesos pasakyti, nes kunigui nepritinka vadovautis kokiomis nors partinėmis intrigomis, kurios dažnai veda į fanatiškumą ir nusilepia tiesą. Tad objektyviai žvelgdamas į praeitį, galėsiu labai daug gero pasakyti apie mūsų pirmąjį ir paskutinį prezidentą, kaip galėčiau daug gero pasakyti ir apie

kitus du buvusius Lietuvos prezidentus, Aleksandrą Stulginskį ir Kazį Grinį. Jie visi Lietuvą mylėjo ir savo jėgas aukojo jos gerovei, nors, siekdami to paties tikslo,ėjo šiek tiek skirtingais keliais. Be abejo, jie yra padarę ir klaidų, bet klaidų nedaro tik tas, kurs nieko neveikia. Tačiau galima sakyti, kad visas tokio žmogaus gyvenimas yra klaida, nes žmogus yra skirtas darbui ir veiklai. Jie visi turėjo priešų, bet priešų neturi tik tas, kurs neturi principų.

Jau spaudoje teko skaityti apie įvairiose vietovėse surengtus A. Smetonos 20 m. mirties minėjimus ir apie jų metu skaitytas paskaitas. Dažniausiai vis būdavo pažymima, kad prelegentas apsiribojo priešnepriklausomybiniu laikotarpiu. Tad aš nusprendžiau leisti į šiek tiek skirtingą kelią ir daugiau paliesti nepriklausomybinių laikotarpių -- kalbėti apie A. Smetoną, Lietuvos prezidentą, nes juk mes jį ir prisimename daugiausia ne kaip rašytoją, publicistą ar Nepriklausomybės akto signatarą, bet kaip ilgametį Lietuvos prezidentą, taip suaugusį su Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu, kad Antanas Smetona ir Nepriklausoma Lietuva yra beveik sinonimai.

Prieš dvidešimt metų Clevelande tragiškai miręs Antanas Smetona, jeigu dar gyventų, šiais metais švęstų savo devyntąsiasdešimtąjį gimtadienį. Gimęs ir augęs lietuviškoj ir katalikiškoj šeimoj, jis subrendo karštu patriotu ir sąmoningu kataliku. A. Smetona visą savo gyvenimą buvo pašventęs Lietuvai. Jis buvo išsimokslinęs, universalus žmogus, įvairiais būdais savo gabumus panaudojęs kovai už laisvę. Jis redagavo laikraščius, ruošė mokykloms vadovėlius, dalyvavo beveik visose lietuvių politinėse, kultūrinėse ir šelpimo draugijose, važinėjo Lietuvos reikalais į užsienį ir nuolat judino Lietuvos nepriklausomybės klausimą. Jis rado bendrą kalbą su visomis lietuvių grupėmis, srovėmis ir partijomis. Tad nenuostabu kad jis, kaip centro žmogus, buvo išrinktas Lietuvių Tarybos pirmininku, o vėliau pirmuoju Lietuvos prezidentu. Jeigu mes didžiuojamės nepriklausomybės laikotarpiu ir pasiektais laimėjimais, tai nuopelną turime pripažinti ne tik politiniams oponentams, bet ir pačiam A. Smetonai, iš 22 nepriklausomo gyvenimo metų vadovavusiam mūsų tautai.

Galima sakyti, kad iki 1926 m. perversmo A. Smetona apjungė beveik visus lietuvių, ir gal niekas tada jo nelaikė kontroversine figūra. Visi kaltinimai ir priekaištai prasidėjo tik po perversmo, kai A. Smetona tapo tautos vadu ir Lietuvoje įsigalėjo autoritarinis, ar paternalinis, ar, kaip prof. Pakštas sakydavo, "ap-

rėžtos demokratijos" režimas. Kietesnė ranka, norint atstatyti drausmę ir įvesti tvarką, ne visiems patiko. Nepatenkintųjų kritikas ir priekaištus galima suskirstyti į tris grupes: 1. A. Smetona -- diktatorius; 2. Kitiems pasiduodęs silpnavalis; 3. Religijos persekiotojas.

Šių priekaištų, kaip tikrai juokingų, visai nekelčiau, jeigu jie jau būtų tik istorinis įvykis. Tačiau taip nėra. Dar ir dabar kartais tenka net viešose kalbose girdėti pasakojant apie "kraviną Smetonos režimą", apie Lietuvos fašizmą, apie kitų įtakai pasiduodantį prezidentą ir t.t. Kad visa tai yra linksniuojama dabartinį Lietuvos okupantų ir valdžios uzurpatorių, tai nėra ko stebėtis, bet kad panašiais pavais Lietuvos praeitį drabsto tie, kurie nuo komunizmo pabėgo ir kurie mūsų jaunajai kartai nori įkvėpti Lietuvos meilę, tai yra ir keista, ir liūdna, ir skaudu.

Žinoma, daugiausia čia yra tik siauri, naišūs, neapgalvoti vaikiškumo pasireiškimai ir asmeniškumai. Tie kritikai dažnai skundžiasi, kad jie nuo Smetonos nukentėję. Įdomu kaip? Juk daugelis jų gal tik iš tolo jį kada nors tebuvo matę, kiti dar tebebuvo vaikai, o vis dėlto jie nuo Smetonos nukentėję... Ir kai jau būtinai prisipiri paaiškinti, kokiu būdu jie nukentėję, tai vienas pasisako, kad jį policija nubaudusi, kitą valdžiaus viršaitis ar jo sekretorius skriaudęs ir t.t.

Man, ilgesnį laiką gyvenusiam Italijoje, visa tai primena pietietišką italų humorą, kai fašizmui ar Mussoliniui būdavo suverčiam kalbėti dėl sausros ar per didelio lietaus.

Prie šių visų priekaištų ilgiau sustojti ne tam, kad stengčiausi įtikinti vyresniusius, kurie tuos kaltinimus neatsakingai ir neteisingai skleidžia, juodomis spalvomis piešdami Lietuvos praeitį, bet vien tik norėdamas atvirą ir objektyvų žodį tarti jaunimui, kad jis pamatytų, jog visas Lietuvos nepriklausomo gyvenimo laikotarpis buvo gražus, kiekvienas prezidentas troško Lietuvos gerovės ir vartojo tokias priemones, kurios jam atrodė geriausias.

Būtų tikrai neteisingas A. Smetonos šmeižimas, jeigu jo paternalinį režimą lygintume su nacių ar fašistų diktatūromis. Jis aiškiai atsisirbojo ne tik nuo tų minėtų dviejų diktatūrų, bet net ir nuo A. Voldemaro, turėjusio didesni autoritarinių polinkių. Mussolini sakydavo, kad fašizmas nėra importui. Italija savo statybai turi marmuro, o mes molio. Kiekviena medžiaga tinka statyti valstybės rūmams, tik svarbu, kad jie būtų stilingi.

Kalbant apie demokratiją ar diktatūrą, reikia daug atsargumo. Nors teoriškai demokratijos ir diktatūros sąvokos atrodą gana aiškios, bet praktiškai ne-

kartą yra sunku atskirti, kur baigiasi demokratija ir prasideda diktatūra. Kadangi žmonija nėra tobula, kadangi kiekviename individe daugiau ar mažiau pasireiškia egoizmas ir kiti panašūs polinkiai, tai visai nenuostabu, kad diktatūra lengvai gali tapti tironija, bet nemažiau lengvai ir demokratija gali tapti anarchija. Tad kiekvienai demokratijai reikia tam tikros diktatūros priemonių, apsaugojančių ją nuo anarchijos. Atrodo, kad ir 1926 m. perversmas buvo įvykdytas ne diktatūrai įvesti, bet tik mėginant demokratiją apsaugoti nuo anarchijos.

Tą anarchijos pavojų matė visi, kurie tik prisimena tuos laikus. Jį matė ir tuometinis Lietuvos prezidentas K. Grinys. Jeigu jau karininkams buvo įsakyta neiti į gatvę be revolverio, tai aišku kokia padėtis tada buvo bepradedanti įsigalėti. Ir ne tik karininkai ar kiti oficialūs asmenys nebuvo saugūs gatvėje, bet kai kurie ir raudonųjų pasinešę gaivalai net okininkams viešai grasinavo sakdami: "Mes su jumis tuoj ašim ir akėsime!" Tai reiškia, kai mes ateisime į valdžią, su jumis elgsimės kaip su gyvuliais ar darbo įrankiais.

Kai vyriausybė vis dėsle ir reikalingų reformų nesiėmė, tada keli karininkai, talkininkaujant krikščionims demokratams ir tautininkams, suruošė gruodžio 17-tosios perversmą, norėdami išgelbėti valstybę nuo katastrofos. Perversmas truko labai trumpai ir praėjo palyginti ramiai. Jam per daug nesipriešino nė prezidentas Grinys, kuris, kaip jau minėta, matė, kad tokia padėtis ilgiau tęstis negali ir būtina reikalingos kokių nors reformos. Prezidentas ramiai atsisitvydino, pirma patvirtinęs naujos sudėties ministrų kabinetą, vadovaujamą A. Voldemaro. Seimas naujuoju prezidentu išrinko A. Smetoną. Buvo tikrai prasmingas momentas, kai naująjį prezidentą sveikino krikščionių demokratų lyderis M. Krupavičius, o judviejų sujungtas rankas savo rankomis spausdė A. Voldemaras. Atrodė, jog tai tikros vienybės pareiškimas, kai skirtingų pažiūrų žmonės sujungia rankas bendram valstybės atstatymo darbui. Ne vienas krikščionių demokratų ar tautininkų biro džiaugsmo ašaros. Deja, netrukus kai kurie tą savo buvusį džiaugsmą pamiršo ir pradėjo kalbėti bei rašyti apie "lietuvių gruodžio 17-tosios įvykius".

Kalbėdami apie demokratiją, visai pagrįstai galime kelti klausimą, ar Lietuva, kurį kelis šimtus metų buvo kitų paversta ir ilgai nešė baudžios jungą, jau buvo pilnai pribrendusi demokratijai. Juk, kai kurių manymu, net tokios tautos kaip Italija, Ispanija ir Prancūzija demokratijai nėra pakankamai pribrendusios. Matome, kad tose tautos tik tada įsiviešpatuoja pastovesnė valdžia ir tvarka, kai atsiranda koks nors Franco ar de Gaulle, kurie pasižymi kietesniu kumščiu.

Buvo, yra ir bus teisinga politinių mokslų tezę, kad demokratijos negalima kam nors duoti, bet reikia ją užsiųpelyti. Demokratijai žmonės reikia pamažu ruošti ir auklėti. Norint pilnos demokratinės santvarkos, reikia tam tikro asmeninio kilnumo ir tobulumo. Reikia užmirti ne tik grynai egoistinius, bet ir partinius sumetimus ir žiūrėti tik bendro valstybės gerio. Bet ar daug yra tokių žmonių? Pagaliau, ar nepriklausomoje Lietuvoje kuri nors santvarka buvo grynai demokratinė? Jeigu Smetonos režimą vadiname autoritariniu, tai kažin kaip turėtume pavadinti kitus du buvusius?

Kai kurie vis kalba apie kalicines vyriausybes, kaip apie patį tobuliausią problemos išriškimą. Bet tokiais atvejais dažnai įvyksta taip, kaip A. Merklio Smetonos monografijoje rašo: "Vandenį drumskime bendrai, o žuvis gaudykime atskirai". Tad visai nenuostabu, kad paskutiniu nepriklausomo gyvenimo metu, vis dažnėjant siūlymams sudaryti koalicines vyriausybes, tie siūlymai nesužavėdavo nei krikščionių demokratų, nei valstiečių liaudininkų sąjungos centrinių vadovybių.

Kokia partija ir joks asmuo neturi nei tėvynės meilės, nei politinės išminties, nei religijos monopolio. Tokio monopolio

(Nukelta į 5 psl.)

AKIMIRKOS

Kelionė prie absurdo jūros

BRONYS RAILA

Dažnas mėgstame pasivaikščiojimus jūros pakrantėmis. Ir mes, lietuviai, jau daugesam savyje ir svetimos jūros pakrantėse pribuvoje. Štai Baltija ties Palanga ir Nida, Viduržemio jūra aplink Italiją ir pietinę Prancūziją, europinio Atlanto ir amerikinio Atlanto pakraščiai, gi jos vakaruose didysis Pacifikas. Ne vienas esame ten pliuškenęsi ir vaikštinęję, o ir aš visose šiose pakrantėse, kaip anoj pasakoj sakoma, valgiau ir midų gėriau ir man per barzdą vėjų ir vandenų dainos varvėjo...

Salomėja Nėris tampa pas mus pasivaikščiojimu prie jūros, kur kiekvienam atviras laukas prieiti, kur tu gali apautas ar basas slampinėti smėlio kopukėmis, rinkti ir svaityti tokios spalvos akmenukus, kurie tik tau patinka, ir kur tu gali svajoti, lindėti, dainuoti, keiktis ar, perrėkdamas žuvėdrą, klykti ligi visiškų pamišimų. Niekas tau nieko nepadarys. Jūrai vistiek.

Laiminga mergina! Ypač po mirties, kai veik per dvidešimt metų sovietuose ir išeivijoje apie ją prirašyta mažiausia gal dešimt kartų daugiau, negu visus jos eilėraščius ir dienoraščius krūvon sudėjus. Tada ji padaro dažniausiai ir jautriausiai komentuojama rašytoja, ir tu kone žymiausia ar bent įdomiausia poete naujojoje lietuvių literatūroje.

O tai būtų toloka nuo tiesos ir blaivaus įvertinimo. Kaip bebūtų keista, visos didžiosios lietuvių literatūros moterys buvo prozininkės. Pirmojoje "Vainikų" antologijoje tėra tik viena poetė - Tytė Duktė (Bronė Buivydytė), arbatinių šaukštukų pasiekiamų širdies gelmių lyrikė. Atrodo, lyg Lietuvos merginoms netikdavo Pegaso balnas, nors vėliau, jau antrosios "Vainikų" antologijos laikotarpiu mūzos pabučiuotų mergaičių atsirado daugiau.

Bet tik viena Salomėja Nėris, lyg meteoras, iškilo aukščiau, įgimtas talentas, savitas stilius, tikra lyrikė, intymi, nuoširdi, laisva, nors ir be ypatingų poetiškų ar gelmių. Kelio link jos nusisėkusių eilėraščių būtų sunku išmesti iš lietuvių literatūros tiek pat, kiek Hitlerio naciams

buvo beveik neįmanoma išmesti iš vokiečių lyrikos kai kuriuos Salomėjai labai artimos prigimties žydėlio Heinricho Heinės daininius ir lyrinius perlus.

Be abejo, Salomėja Nėris buvo geriausia lietuvių poetė ateitininkė ir po to galbūt geriausia poetė komunistė, nors vėliau, siais laikais ten jaunesniųjų jau lenkiama. Daug protestų gal nesulaukume, jei ją pavadintume kolkas stipriausia lyrike (moterimi) lietuvių literatūroje. Bet vien tik jos generacijos poetai vyrai (kaip J. Aistis, B. Brazdžionis, K. Boruta, A. Miškinis, K. Inčira...) mūsų bendrojoje literatūros raidoje visada paliks daugiau pėdsakų, kūrybinio įnašo ir meninių formų lobių, jau nekalbant apie vyresniusius ir jauniaušius.

Tikiuosi, kiekvienam rimtam mūsų literatūros istorikui ir kritikui ši vertybių gradacija bus be didesnių abejonių priimtina. Tad patartina būtų tos perspektyvos nepamiršti ir visiems aistringiesiems Nėries glorifikatoriams - ir truputį blaiviau pri laikyti savo "lyrines" ir delirines emocijas, o ypač savo ideologinius ir pasaulėžiūrinius pro ar contra. Nėra dėl ko čia tiek muštis.

Salomėjos tema man buvo beveik nusibodusi. Perdaug dažnai "Stalino poemos" autorė buvo linkniuojama laisvojoje pasaulio lietuvių spaudoje, vis papildomai aiškinama, nuaikškinama, ir neišaiškinama.

Remiantis objektyviais daviniais, blaiviai ir be didesnių emocijų apie ją buvo parašyti nebet tik du straipsniai - vienas etudą prieš daugiau nei dešimtmetį Chicago "Naujuose", kitas neseniai V. Lozoraitienės. Taip pat įdomesnė ir kiek objektingesnė, nors perdaug išmarginta kažkokiais vidiniais sopuliais, apie Salomėjos asmenybės susiformavimą ir jos kūrybą buvo J. Griniaus studijėlė "Aiduose". Beveik visa kita, kas tai šen, tai kitur pasirodavo laikraščiuose, kaip pastabos, polemika, kritika, revidencijos ir asmeniškai buvusių draugų atsiminimai (labai atspausdinti brangiųjų kolegų už žodį) buvo daugiausia tik plurpalai, O.M. Krupavičiaus rašiniai

Drauge parodė, kad mūsų kultūrinė istoriografija jau stoja tikro chaoso, o komunistinių rašytojų išbaltinimo ir mūsų dvasinės rezistencijos principų išdarymo polinkiai jau visiškai anar-chijos prieangyje.

Kažkaip sunku ilgiau ištylėti, ir jeigu dabar, mėgaudamasis atostoginiu palmių pavėsio poilgiu, ryžausi jį papildyti kitokiais malonumais, tai pirmiausia - dėl išrokavimo.

Jau daug nuo seniau ir ne vieną kartą kurio laikraščio būdavau prašytas kai ką parašyti "iš savo atsiminimų" apie Salomėją Nėrį ir anų laikų literatūrinę Kauną. Kartais apie tai pagalvodamas, rinkausi kiek spausdintos medžiagos iš praeities, lygiai iš dabarties sovietų ir vakariečių tremtinių pasaulio. Kai medžiagos ir atsiminimų susirinko perdaug svarų, pasidarė aišku, kad tai neįtilytų nei į vieną, nei į dešimtį straipsnių, o reikėtų storos knygos. Gi jai išleisti reikėtų leidėjo ir, svarbiausia, jai parašyti daug darbo ir daugiau negu kelių metų laisvalaikio. Jeigu ir rasčiau leidėją, tai dar sunkiau būtų rasti šiais tūbaforų laikais tiek laisvalaikio. Ir todėl tokios knygos greičiausia niekada, bent prieš pensiją, nepajėgsiu parašyti. Tad nors vieną kitą tos temos gabaliuką panaudosiu šia proga dabar.

Toks yra mano praktiškas išrokavimas.

Svarbesnis motyvas buvo vienas principas.

Krupavičius dėstė, kad esą galima vertinti ir pastabomis palydėti viršum kitų visuomenėje iškilusių asmenis ir jų viešuosius darbus. "Tačiau", rašo jis, "kas to paties asmens padaroma už visuomenės akies pasiekiamą plotą, kad tas jo veiksmas būtų ir peiktinas, nemoralus, niekas neturi teisės jo traukti į dienos šviesą. Tai būtų nemoralu... Tokie veiksmai priklauso Dievo ir klausyklos kompetencijai..."

Nors gerai ir nesuprantu, kaip tokių absurdišką dėsni, liečiantį literatūros ir iš viso bet kokių reikšminių istorijos rašymo metodą, galėjo be pastabų išspausdinti to laikraščio kultūrinio skyriaus priedo redaktorius rašytojas, aš nepriklausau prie tų, kurie motųsi ginčyti Dievui ir klausykklai kompetenciją spręsti apie įžymesnių asmenų veiksmus tiek visuomenės akimi pasiekiamame plote, tiek ir už to plotą. Tačiau priklausau prie tų, kurie nemano, kad tai būtų tik "klausyklos" kompetencija. Ypač ten, kur yra sprendžiami kultūros ar politikos veiksmai, kurių kaip tik didelė dalis "padaroma už visuomenės akies pasiekiamą plotą", privatiškai, intymiai, net labai slapta. Kas jau kas, o Krupavičius galėtų tai žinoti...

Bet jis skelbia šitokį dėsni, net naudodamas popiežiaus Pauliaus

VI instrukciją, ir ta proga ironizuojančiai gindamas Salomėją Nėrį nuo pasikėsintojų (J. Griniaus ir kitų) į jos teisėtą privatus gyvenimo paslaptis. Gal čia jis turėjo galvoje tik jos meiles, "būduarį ir patalus", bet dėsni lieka dėsniu, ir su lūdesiu turėčiau pabrėžti, kad platinis literatūros istorijos mokslas, ypač biografinis tos srities žanras niekada tokiomis nesąmonėmis nesivadovavo. Jam visada rūpėjo rašytojų kūriniai ir visas jų gyvenimas, visuomenės akyse ir "už akių". Ir tam yra užtenka-mai daug pagrindo. Jeigu šitokį Krupavičiaus dėsni būtų žinojęs pvz., toks literatūrinis biografinis šedevrų rašytojas, kaip André Maurois (Prancūzų Akademijos narys, katalikas, žydų kilmės), jis niekada nebūtų drįsęs parašyti, pvz., Victor Hugo, lordo Byron ar George Sand biografijų, - labai gerų, įdomių ir pusėtinai pikantiškų, tačiau teisingų. Mūsų J. Griniaus irgi, "nusišalsdamas" Krupavičiaus dogmai, stengėsi susekti, ar kartais, tariant šio žodžiais, "neišoko koks oželis į Salomėjos rūtų darželį ir įspėti, kuris jų".

Tai vis dėlto žymiai įdomesnis ir kartais gal vaisingesnis problemos išsiaiškinimo būdas, negu klausykinis Krupavičiaus "metodas": - darželį draskė ir mergelę vis per prievartą nusivedavo tai "masoniukai", tai "maskolūkai". O iš kur jis žino? Ar jo vadinamoji Salė jam kada tai sakė per klausyklos langelį?

Pagaliau nebegalima neprotuoti prieš tokį viešą pasityčiojimą iš žmogaus ir poetės, kokį savo rašinyje išdėjo M. Krupavičius.

Viliuosi, nebūsiu nei pakaltintas, nei įtartas, kad būčiau specialiai suinteresuotas apginti "tarybinės" rašytojos garbę. Priešingai, aš jau ne kartą buvau kai kieno kaltinamas, kad perdaug džengiskaniškai šmeižiu ir buvusius Lietuvos ir dabartinius naujus Amerikos "trečiafontinius". Visiškai tiesą sakant, nesu linkęs, nematau prasmės ir reikalo nei kapelka prisidėti prie jų gero vardo aukštinimo ir jų siejų išbaltinimo, tačiau norėčiau, kad ir apie juos būtų kalbama vis dėlto teisingai.

Reikalas čia yra - kitas principas, jau beįsigalįs mūsų humanistinės civilizacijos geresnėje sampratoje. Tai sutikimas duoti kiekvienam žmogui teisę apsispręsti, būti ir likti tokiu, kokiu jis yra ar nori būti. Jei mes tokios teisės jam neduodame, jeigu jį "keičiame" dar gyvą ar po mirties, jeigu mes jį laikome būtinai kitiškesnį ir vis sakome, kad jis tik buvo suvedžiotas, kitų paveiktas, suklaidintas nekaltas avinėlis, vilkų prarytas, kad jis savo valios ir proto neturėjo, - tai juk mes patys tą žmogų prievartaujame, išniekiname, negerbiame, kažkokiu neatsakingu drimeliu laikome. Jei kas krikščionių laidotų pagoniškai ar bedieviškai, mes saikytume, kad tai buvo to žmogaus ir jo Dievo išniekinimas. Bet jei

kas komunistą ar kokį bedievį stengsis laidoti būtinai katalikiškai ir jo didžiausio nusilpimo paskutinėje minutėje, kartais prieš jo valią, mėgins jį savaip "išganyti", tai bus irgi to žmogaus, jo pasibaigusio gyvenimo, ir savo Dievo išniekinimas. Jau užtenkamai turėjome ir vis turime tokių pavyzdžių...

Gal šitokia mano samprata atrodo netobula, ydinga, bet ji yra mano. Ir toli gražu ne mano vieno samprata, atsiradusi mūsų civilizacijoje netrukus po to, kai Europoje buvo pradėta laipsniškai apmaldinti Inkvizicija...

Žinoma, taipgi negalėčiau neigti, kad man nebūtų padaręs įspūdžio retai kada pasitaikantis toks argumentacijos fantastiškumas, faktų beatodairiškas iškraipymas, kategoriškų teigimų absurdiškumas, pasityčiojimas iš žmogaus laisvosios valios, Lietuvos išlaisvinimo kovos principų ir net paties Dievo, kaip jis buvo visu tirstumu sudėtas M. Krupavičiaus memuaruose apie Salomėją Nėrį.

Man žmogui silpnam, lėbavimų puotos akivazdoje atsispirti tokios pramogos pagundai jau buvo beveik nebegalima.

1.000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBIO

Atsidėkodama už didžiulę paramą, kurios iš savo klientų susilaukė per pastaruosius AŠTUONERIUS METUS, LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS VADOVYBĖ vėl nusprendė atiduoti savo klientams 1.000 siuntinių uždarbi. Šiais metais parinkome tiems siuntiniams naujas eksportines medžiagas, GAMINTAS ANGLIJOJ. KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 1, kurį sudaro:

- 1) 4 jardai dvigubo pločio afgalino moteriškam kostiumui arba suknelei ir sijonui, rojal, žalios ar vyšninės spalvos
- 2) 3 jardai balto poplino bluzėms, marškiniams, apatinams ir kt.
- 3) 1 didelė spalvota šilkinė skarelė
- 4) 1 pora moteriškų ar vyriškų kojinių

Normali šio siuntinio kaina KITUR būtų \$50.

MŪSŲ KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO TIK JAV \$29.00, Kanados \$31.25, sterlingais £10.5.6,

įskaitant visus mokesčius

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (dvigubas siuntinis Nr. 1), kurį sudaro:

- 1) 8 jardai dvigubo pločio afgalino 2 moteriškiems kostiumams arba 2 suknelėms ir 2 sijonams, rojal, žalios ar vyšninės spalvos
- 2) 6 jardai balto poplino bluzėms, marškiniams, apatinams ir kt.
- 3) 2 didelės spalvotos šilkinės skarelės
- 4) 2 poros moteriškų ar vyriškų kojinių

MŪSŲ KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO TIK JAV \$49.00, Kanados \$52.90, sterlingais £17.6.0,

įskaitant visus mokesčius

Dar papildomai sutauptoma \$9.00

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3, kurį sudaro:

- 1) 3 1/4 jardo gabardino ar flanelės vyriškam ar moteriškam kostiumui, tamsiai mėlynos, pilkos ar rudos spalvos
- 2) 3 jardai paltinės medžiagos vyriškam ar moteriškam ar 2 vaikiškiems paltams, tamsiai mėlynos, mėlynos, kupranugario, pilkos ar rudos spalvos
- 3) 4 jardai plaunamo aksomo moteriškam kostiumui arba suknelei ir sijonui, vyšninės, rojal, žalios ar rudos spalvos
- 4) 4 jardai dvigubo pločio dirbtinio šilko pamašalui, bluzėms, suknelėms, sijonams, apatinams ir kt., tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos spalvos

Normali šio siuntinio kaina KITUR būtų \$95.

MŪSŲ KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO TIK JAV \$55.00, Kanados \$59.40, sterlingais £19.9.6,

įskaitant visus mokesčius

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 4, kurį sudaro:

- 1) 6 1/2 jardo gabardino ar flanelės 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams, tamsiai mėlynos, pilkos ar rudos spalvos
- 2) 8 jardai afgalino 2 moteriškiems kostiumams arba 2 suknelėms ir 2 sijonams, rojal, žalios ar vyno spalvos
- 3) 8 jardai plaunamo aksomo 2 moteriškiems kostiumams arba 2 suknelėms ir 2 sijonams, vyšninės, rojal, žalios ar rudos spalvos
- 4) 4 jardai dvigubo pločio dirbtinio šilko pamašalui, bluzėms, suknelėms, sijonams, apatinams ir kt., juodos, tamsiai mėlynos, rudos ar pilkos spalvos
- 3) 3 jardai balto poplino bluzėms, marškiniams, apatinams ir kt.

Normali šio siuntinio kaina KITUR būtų \$140.

MŪSŲ KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO TIK JAV \$75.00, Kanados \$81.00, sterlingais £26.11.3,

įskaitant visus mokesčius

Kaip ir visada, KALĖDINIUS BE UŽDARBIO SIUNTINIUS gali užsisakyti bet kas, vis tiek, ar būtų mūsų klientas, ar kitų firmų. Norėdami duoti visiems VIENODAS GALIMYBES, mes nusprendėme APRIBOTI UŽSAKYMUS - TIK PO VIENĄ SIUNTINĮ KIEKVIENAM. KAD NEBŪTŲ NUSIVYLIMO, UŽSAKYMUS PRAŠOM SIŪSTI tuojau.

Priminėsimė po \$1.00 užstato iš tų, kurie norės sau užsitikrinti KALĖDINĮ SIUNTINĮ BE UŽDARBIO, ir lauksime iš jų galutinio užsakymo iki 10 savaičių.

Jei kas paprašys, mes ORO PAŠTŲ dovanai pasiųsime j bet kurį pasaulio kraštą medžiagų pavyzdžius. MES GARANTUOJAME:

1. Kiekvienas siuntinys bus pristatytas gavėjui.
2. Jeigu siuntinys dingtų, grąžinsime pinigus arba dovanai pasiųsime kitą siuntinį.
3. Sumokėsime visus su pasiuntimu susijusius mokesčius, dėl to gavėjui nebereikės nieko primokėti.
4. Visas medžiagas siųsime pagal pavyzdžius.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, Ladbroke Grove
LONDON, W. 10
England

65 ir vyr. amžiaus Ohio gyventojams:

**Nauja sveikatos apdrauda
pagelbsti išmokėti dideles
sąskaitas, kurios galėtų
išsiulpti jūsų viso gyvenimo
santaupas**

Nesitikėtos gydymo sąskaitos dažnai paverčia pensininko sapną košmaru.

Ohio 65 apsaugo jus nuo to negando. Tai nauja idėja ligos — vaistų — operacijų draudime. Naujas valstijos įstatymas leidžia daugeliui draudimo bendrovių susitarti, kad būtų įgalintos pasiūlyti plačią apsaugą už pakeliamą kainą.

Ohio 65 nereikalauja sveikatos patikrinimo ar ilgų blankų užpildymo. Nėra ir amžiaus ribos. Sūnūs ir dukros gali apdrausti tėvus be jų parašų. Gi apdraudimas nenutraukiamas, nors būtų ilgai ar pakartotinai susergama.

PRIVALOTE VEIKTI DABAR! Ohio 65 apdraudai registracija baigiasi spalio 31. Sužinokite visus faktus ir duomenis per draudimo agentą — arba siųskite kuponą dabar. Neleiskite šiai progai — ir jūsų ramybei — pabėgti.

HEALTH INSURANCE ASSOCIATION
6 East Long Street, Columbus, Ohio 43216

Please mail me complete information on Ohio 65. I understand there is no obligation.

OHIO 65 HEALTH INSURANCE ASSOCIATION
Dept. N10, 6 E. Long St., Columbus, Ohio 43216

Name _____
Address _____
County _____
City _____ State _____

**Tinkami rūbai duoda gerą
savijautą**

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprępsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

ANTANAS SMETONA - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SIMBOLIS

(Atkelta iš 3 psl.)

nesisavino nė A. Smetona. Jis bandė vienybės jungti visų partijų teigiamuosius elementus. Pabrėždamas tautinį elementą, jis neneigė krikščioniškųjų principų ir nebuvo akla socialinėms problemoms. Tačiau matydamas 1926 m. esančios santvarkos silpnumą, jis paėmė ant savo pečių didelę atsakomybę, nesimesdamas į autoritarinio režimo kraštutinius, bet bandydamas 1926 m. stovėti ten, kur jį 1920 m. buvo pastatęs Steigiamasis Seimas. Daugiau remdamasis konservatyvinėmis jėgomis, jis ėjo pirmyn atsargiu žingsniu, gerindamas tautos ūkį, plėsdamas švietimo tinklą, gana švelniai elgdamasis su politiniais oponentais ir neprasardamas kontakto suplačiomis tautos masėmis.

Paskutinioji Tautinio Sąjūdžio programa, parašyta, berods, 1946 ar 1947 m. Vokietijoje, pasisako už demokratine Lietuvos respublikos santvarką. Atrodo, kad tokia santvarka buvo ir A. Smetonos idealas, prie kurio jis pamažu ėjo ir jam ruošė lietuvių tautą. Tas jo paternalinis režimas tai buvo tik pereinamasis laikotarpis. Jis pats 1934 m. birželio 10 d. Vinco Kudirkos paminklo atidengimo iškilmėse kalbėjo: "Tauta, kuri turi susikūrusi valstybę, gali visai valdytis: liberališkai ir ne. Jau aštunti metai Lietuvoje autoriteto tvarka. Mūsų Pabaltijo kaimynai seka mumis. Bet taip amžinai nebus: gyvenimas turi savo sąlygų. Ateis laikas, kada bus ir mūsų valstybės kita forma" (Pol. gairės, 219 psl.).

Šiai jo minčiai ir šiam jo planui, atrodo, pritarė ir 1936 m. "Naujojoje Romuvoje" išspausdinta deklaracija, kurią pasirašė žinomi to žurnalo bendradarbiai: J. Ambrazevičius, dr. J. Grinius, dr. Z. Ivinskis, dr. A. Maceina, prof. A. Salys, A. Vaičiulaitis, B. Vitkus ir kt. A. Merkeliš Smetonos monografijoje rašo, kad ši deklaracija buvo šviesus pragiedrulis, konstruktyvus bandymas susintetinti liberalinės demokratijos ir autoritetinį režimą į naujos organizacijos valstybės santvarkos koncepciją (453 psl.).

Tikrai mūsų tauta jau dideliais žingsniais artinosi prie to politinio subrendimo, kuris buvo būtina reikalingas demokratinei santvarkai. Jeigu tie veidmainiai, žodžiais skelbią demokratiją, o darbais vykdytą žiauriausią tyroniją, nebūtų nutraukę mūsų tautos nepriklausomybės siūlo, tai šiandien Lietuvoje jau, tur būt, niekas apie diktatūrinį režimą nebūtų kalbėjęs, nes jau būtų labai priartėję prie A. Smetonos svajoto ir nuoširdžiai siekto idealo.

A. Smetonai metamų priekaištų silpnumą parodo ir tai, kad jie vienas kitam prieštarauja. Vieni jį vadina diktatorium, o kiti sako, jog jis buvęs kitų įtakai pasiduodęs silpnavalis. Prikišama, kad jam daug įtakos dariusi ir jo žmona. Bet, gerbiamieji ponai, kurie gyvenate su žmonomis, jus visus norėčiau paklausti, kuriam iš jūsų žmona nedaro įtakos? Juk tai yra vienas iš moterystės tikslų, kad žmona ir vyras vienas kitą papildytų ir vienas kitam darytų įtaką. Jeigu to nebūtų, tai šeimos gyvenimas, tur būt, baigtųsi skirtybomis.

Silpnavaliu epiteta A. Smetonai kai kurie primeta, tur būt, dėl to, kad jis buvo per mažas diktatorius ir per didelis demokratas. Jis gerbė kiekvieną žmogų ir kreipė dėmesį į jo nuomonę. Jis tikrai nebuvo partinis žmogus. Jis daugiau žiūrėjo į žmogaus asmeninę vertę negu į tai, kokiai partijai jis priklauso. Visus žmones, sekdamas Platoną ir šv. Augustiną, jis skirstė tik į dvi dalis: į laisvuosius ir vergus. Laisvas, anot jo, yra tyros sielos ir geros valios žmogus, o vergas yra blogos valios ir suterštos sielos. Kalbose jis niekad nevartojo demagogiškų užgaunančių žodžių. Jis stengėsi į viską kiek galima žiūrėti iš šviesiausios pusės. Jo kalbos -- tai lietuviško kaimo paprastumo ir gilaus universitetinio išsilavinimo junginys. Prie jo kalbų turinio, ypač dogmatinių atžvilgių, tur būt, nė inkvizitorius negalėtų prikišti, o ką jau bekalbėti apie dabartinę vienybės ir artimo meilės

sąjūdį, kuris yra II-ojo Vatikano susirinkimo pagrindinė mintis. A. Smetonos kalbos ir raštai labai su šia Bažnyčios dvasia derinasi. Jis labai vertina vienybę ir sako, kad jei medžiai auga drauge, tai išauga aukšti ir tiesūs, o jei auga pavieniai, tai būna kreivi, nes visokių audrų ir vėjų yra nuolat blaškomi, neturėdami apsaugos nė užuovėjos.

Kai Lietuvių Tautininkų Sąjungos vadovybė, esant Černiaus vyriausybei, patarė prezidentui sudaryti vyriausybę iš vienių tautininkų, jis su jų siūlymu nesutikė. Jo nuomone, sudarant vyriausybę turi lemti ne partinis, bet valstybinis principas. Vyriausybėje kai dalyvauti įvairių partijų žmonės, tik savo veikloje turi vadovautis ne partiniais, bet valstybiniais sumetimais.

Smetona tikrai nebuvo vėjo blaškoma nendrė, bet principų žmogus. Kai rusų ultimatas reikalavo atiduoti teismui visiškai be jokio pagrindo gen. Skučą ir Povilaitį, ir kai daugumas ministrų patarė prezidentui su tuo sutikti, jis griežtai pasipriešino, nes jam sąžinė neleido sutikti su sovietų šmeižtais ir pritari ti neteisintiems kaltinimams.

Tur būt, didžiausia A. Smetonos prezidentavimo tragedija, ypač lenkų, vokiečių ir rusų ultimatumų metu, buvo ta, kad jis neturėjo pakankamai rimtų bendradarbių ir patarėjų. Beveik visi jo bendradarbiai buvo tik vidurkio žmonės. Tokiais svarbiais valstybinių pavojų momentais A. Smetona buvo paliktas vienas, kiti jam nepadėjo, bet dažnai tik

kenkė. Tiesiog sunku suprasti, kad net tada, kai Lietuvos nepriklausomybės rūmai pradėjo liepsnoti, daugumas jo bendradarbių ir patarėjų žiūrėjo netiek valstybės reikalių, kiek savo partijos interesus.

Rusams atsiuntus ultimatumą, jis nesutiko su daugumos ministrų nuomone, kad reikia su viskuo sutikti ir nesipriešinti. Ir dabar, kai mes žvelgiame į visa tai, kas įvyko, galime būti tikri, kad Lietuvos padėtis tarptautinėje plotmėje būtų daug geresnė, jeigu bent simboliškai būtų pasipriešinta komunistų kėsims. Čia Smetona nevartojo savo diktatoriško žodžio, nes matė, kad tas žodis būtų buvęs tik tyruose šaukiančiojo balsas, kai daugumas tam nepritarė; o daryti kokias nors valdžios reformas jau buvo per vėlu. Tokios tragedijos akiavaizdoje jis buvo priverstas skirtis su ta šalimi, kuriai gyveno, dirbo ir aukojosi visą gyvenimą. Ir vėliau, su popiežium Grigaliu VII, jis galėjo skystis: "My-lėjau tiesą ir nekenčiau klaidos, todėl mirštu ištėrime".

A. Smetonai dar primetama, kad jis persekiojęs religiją, ypač dėl to, kad gimnazijose buvo uždaryta ateitininkų organizacija. Bet nereikia pamiršti, kad tada buvo uždaryta ne tik ateitininkų organizacija, bet ir tos organizacijos, kurios buvo religijai priešingos. Ilgiau nenagrinėjant, ar čia buvo gerai padaryta, ar ne, galima tik tiek labai tvirtai ir aiškiai pasakyti, kad tai buvo daroma ne iš blogos valios, bet tik norint vienybės tarp gimnazijos

moksleivių, kurie priklausydami skirtingoms ideologinėms organizacijoms, vieni prieš kitus kovojo ir buvo ugdomi partinei neapykantai. Nors daugumas tų organizacijų save laikydavo nepartinėmis, bet kai kurie asmenys jas naudojo savo partiniams tikslams. Buvo manyta, kad, pasilikus tik vienai aiškiai nepartinei skautų organizacijai, bus geriau. Šis žingsnis buvo padarytas, nusižiūrėjus į kitas Vakarų Europos šalis, kur viešose gimnazijose nebuvo pasaulėžiūrinių organizacijų. Tai buvo bandymas prieti prie kitos sistemos. Ar tas bandymas pavyko, ar taip buvo geriau, ar tokiu būdu buvo pasiekta daugiau vienybės tarp gimnazijos moksleivių, gali būti įvairių nuomonių, bet ateitininkai, tur būt, neneigs, kad tai jiems išėjo tik į gerą, nes pagrindinėje veikloje jie sustiprėjo ir labiau užsigrūdino. Pagaliau, gal tai jau taip labai ir nesipriešino nė ateitininkų ideologo S. Šalkauskio garšiam posakiui, kad negali būti geras ateitininkas, kurs nėra perėjęs skautų eilių. Tad gimnazijoje moksleiviai galėjo pereiti skautų eiles, kad paskui universitete, jei norės, galėtų būti geri ateitininkai. Kaip ten bebūtų, viena yra aišku, kad šis žingsnis buvo padarytas ne religiniais, bet partiniais sumetimais.

A. Smetoną religijos persekiotojų gali vadinti tik tie, kuriems religija ir partija yra tas pat. Religiją jis visuomet gerbė ir vertino. Lankydamas universitetą, jis neužsikrėtė, kaip daugelis kitų, nihilistine to meto dvasia, bet savo širdies gilumoje pasiliko tikintis katalikas. Išleisdamas pirmąjį "Vairo" numerį, jis prabilo į savo tautiečius šiais žodžiais: "Mus visus jungia tautinės kultūros pagrindas, ant kurio stovime ir ant kurio norėtumė

me matyti kitus stovint, bendra sielos kultūra, auklėjama krikščionybės principais." A. Smetonų principų niekuomet nėra išsižadėjęs ar paneigęs. Ir jo stūmus Julius, kun. Ylai pasakodamas apie tėvo religiją, sako, kad jis tikėjo amžinąjį gyvenimą, tikėjo Jėzų Kristų, ir buvo retas atvejis, kad jis apleistų šv. Mišias, kuriose jis dalyvaudavo su didele maldaknyge rankose. Kartą jis Alantą paklausęs, ar gali būti gražu tai, kas nemoralu. Ir kai tas abejojo, ką atsakyti, Smetonai jam pasakė: "Ar gali būti gražu, tai kas negražu?" Tuo jis norėjo pabrėžti, kad tikrasis grožis turi derintis su Dievo įsakymais. Taip pat jis kovojo prieš rasinę diskriminaciją, nes visus žmones laikė lygiais ir vertais pagarbos. Kun. Yla, baigdamas savo pasikalbėjimų su Julium Smetona aprašymą, padaro tokią išvadą: "A. Smetona, tautinės linkmės kūrėjas ir ideologas, anaipol nesirgo tautinės pagonybės nostalgija. Buvo tikintis krikščionis, kokia ir visa mūsų tauta. Iš tautos A. Smetona neišsiskyrė ir savo religingumo pobūdžiu. Juk ir mūsų tautos daugiau ieškoma turinio ir mažiau žiūrima formų".

A. Smetona, labai mėgdamas ir nuolat prisimindamas graikišką posakį "kalos kai agathos", stengėsi sukurti dvasinį lietuvių tipą, kuris savo gyvenime vadovautųsi grožiu ir gėriu. Tam tikslui jis nieko nesigalėjo ir, jeigu nuo jo vieno būtų priklausę, gal žymiai didesnę valstybės biudžeto dalį būtų šiam tikslui skyręs.

Jo rūpesčiu, talkininkaujant A. Voldemarui, Lietuva su Vatikanu sudarė labai gerą konkordatą. Man buvo labai malonu girdėti, kai Romoje, klausant bažnytinės teisės paskaitų, kartą profesorius italas viešai pareiškė, kad Lietuvos konkordatas su Vatikanu yra vienas geriausių. Stengiantis kaip galima labiau remti ir globoti mokslą bei švietimą, Lietuvoje buvo mokamos algos kunigams ir vienuolių vedamoms mokykloms, ko man neteko matyti kitose Europos valstybėse, kur vyriausybės buvo aiškiai krikščioniškos.

Štai kaip A. Smetona kalba apie religiją savo knygoje "Pasakyta parašyta" (328 p.): "Religija visose tautos auklėjimo pagrindas yra sau tikslas. Tai didžiausia žmogaus teisė; ji įgimta jam, kaip tiesos siekimas ir menas. Bet kaip pasitaiko žmonių, klausos nustojusių ar spalvų nebeatskiriančių, taip netrūksta ir tokių, kurie praranda religijos jausmą. Kai suprantame ir nebaudžiame vieny, taip nenuosaiku būtų bausti ar varžyti ir tie. Vadinas, pripažįstame laisvę tikėti ar netikėti,

ti, nors negalime abeja lygionis statyti visuomenės auklėjime. Taigi religija -- dėsni, o areligija iškirtis. Lietuva iš senovės buvo religinga ir gerbė skirtingas tikyby pažintis. Tokia ir šiandien ji paliko. Bet, duodama daug laisvės religinėms organizacijoms ir bažnyčioms, ji teisingai reikalauja ir sau, savo valstybei pagarbos. Teisė turi atitikti pareigą ir čia".

Tiesiog pasigėrėtina yra jo vienuolinio gyvenimo samprata. Štai kaip jis rašo minėtoje knygoje arkiv. Jurgio Matulevičiaus laidotuvių proga: "Ir vis dėlto arkiv. Jurgis, būdamas visuomenės organizatorius, steigia vienuolyną ir pats tampa vienuoliu. Ar čia kartais neprieštaravimas? Ne, neprieštaravimas. Visuomenės jūra nuolat banguoja, puoja, kyla verpetais: tik uola -- sala gali gelbėti keleivį, duoti jam poilsio ir pajėgos toliau keliauti. Vienuoliui, žiūrinčiam iš tos salos į gyvenimo jūrą, lengviau paduoti gelbėjimo laivas skęstantiems. Jei nori suprasti minią, tai pakilk virš jos" (177 p.).

Tad matant, kaip A. Smetona galvojo apie religiją, reikėtų jau labai blogos valios teigti, jos jis galėjęs religiją persekioti. Nes jis tikrai ją gerbė, mylėjo ir praktikavo.

Maždaug prieš du tūkstančius metų Horacijus rašė: "Pasistaciau sau paminklą, tvirtesnį už varį, aukštesnį už Egipto piramides, kurio nei lietus nesugriau, nei vėjai ar audros nesudraskys, kurio nesugrauš nei amžių eilė". Jeigu A. Smetona nebūtų buvęs toks kuklus, ir jis panašiai būtų galėjęs nusakyti savo ateitį. Jeigu dabar kai kam privatus prisiminimai dar ir sukelia kokį nors abejingumą, tai istorijos šviesoje A. Smetona supindės šviesiomis spalvomis ir ateinančios mūsų tautos kartos pagarbiai jam lenks galvą.

Pagarba priklauso ir šio gražaus minėjimo rengėjams. Jiems norėčiau skirti paties A. Smetonos žodžius, pasakytus Lietuvoje jo šešiasdešimt metų amžiaus sukakties iškilmėse: "Apvalkščiodami mano sukaktį, jūs pagerbiat ir kitus tautos vadus, kuriuos Lietuva. Jūsų žodžiais, man pareikšti, tegu pasiekia visus tuos, kurie žadino iš miego mūsų tautą ir ją laisvėn vedė. Tai iškilmė minate taką būsimoms kartoms, sudarote mūsų tautai tvirtesnį formą".

Būsimie verti savo buvusio tautos vado sekėjai, jeigu visi sutartinai minsim tą jo pradėtą minti vienybės taką, dirbdami ir aukodamiesi naujam mūsų tėvynės atgimimui.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus — bet kuris šaltas alus — ragaujamas su pasigėrėjimu. Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivaldėjęs. Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų. Net troškuli nuraminus, Schaefer vis tiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šalta stikla po stiklo ragaujant. Jie ištikrųjų turi pirmąjo alaus malonumą, jis liks ragaujant visa turima alu. Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer? Sekanti kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šėšių bonkų dėžutę ar dvi. Ištirkinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalo turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvas masinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINI SIUNTINĮ — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliskos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardų ekstra geros angliskos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedanti iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilninių angliskų medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3½ jardų, viso 10½ jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494. GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

Dail. A. Tamošaitienė, tautiniuose rūbuose, kurios dailės parodą Clevelande suruošė LB I apylinkės valdyba, tarp parodos organizatorių. Iš kairės stovi: LB I apyl. pirm. F. Eidimtas, R. Zorska, A. Puškoritė, K. Karpus, dail. A. Tamošaitienė, muz. A. Mikulskis, dail. A. Tamošaitis, skulpt. V. Raulinaitis ir Z. Tarutis. Paroda, kuri vyksta Čiurlionio ansamblio namuose, uždaroja šį sekmadienį spalio 4 d.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LITHUANIAN WOMEN'S CLUB ŠAMPANO BALIUS

Šampano kokteiliai, rinkiniai valgiai ir puiki muzika laukia svečių šeštadienį, spalio 10 d., Lithuanian Women's Club ruošiamame baliuje Villa Di Borally salėje.

Baliui vadovauja Mrs. George Arbuckas su talkininkėmis: Mrs. Anthony Bacevice, Mrs. Edward Exl, Mrs. John Gazer, Mrs. Michael Kubelavic ir Mrs. William Mack.

Baliaus pelnas bus paskirstomas įvairiems labdaros ir kultūriniais reikalams paremti.

Klubo valdyba, kuriai pirminkauja Mrs. John Gazer, kviečia visus atsilankyti. Dėl piktietimų prašo skambinti Mrs. Edward Exl EV 1-6574 ar Mrs. William Mack EV 1-9169 ne vėliau, kaip spalio 6 d.

Savininkas parduoda namą

E. 185 g., 2 min. nuo CTS autobuso. 6x6 kamb. dvigubas, po 3 mieg. kiekv. bute. Valg. kambariai. Perskirtas rūsys. 2 automob. garažai. A-1 stovyje. Žemiau 30.000 dol. Prie pat Naujosios Parapijos.

KE 1-5392
(109-111)

Savininkas parduoda namą

4 butų mūrinis apartamentas, 4 garažai, gazo pečiai, didelis sklypas. Labai gerame stovyje. East 71-jė gatvėje prie St. Clair Ave.

Pagelbėsime finansuoti. Teirautis tel. 431-3095 po 6 val. vak. Tik pirkėjams!

Išnuomojamas butas

1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galis tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

IEŠKANTIEMS 4 MIEGAMŲJŲ

La Salle Rd., prie 185 gt., gerai pastatytas, modernus 1 šeima namas. Didelė virtuvė - valgomasis, 4 did. miegamieji. Naujas 2 1/2 autom. garažas ir privaž. Gazo šildymas -- žieminiai langai -- prie pat Naujosios Parapijos. Laisvas. Kaina sumažinta greitam pardavimui.

5377 Stovard Ave., prie E. 55 gt. 9 kamb. ir 6 kamb. namai viename sklype. Tik \$11,500.

STAKICH REALTORS
804 E 185 St.
KE 1-1934 (109-110)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Clevelande

maloniai kviečia praleisti liuoslaikį stebint televiziją, klausant penktadieniais Tėvynės Garsų lietuvišką radiją ir su draugais bei pažįstamais jaukiai praleidžiant valandėlę-kitą savųjų tarpe.

Klube galite pasiskaityti ir susipažinti su lietuvių spauda, lošti šachmatais.

ATDARAS KIEKVIENĄ DIENĄ.

6835 Superior Ave. Tel. EX 1-1143

SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
OCTOBER 10th
WILL EARN INTEREST
FROM OCTOBER 1st

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

The
Cleveland
Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

PARDUODAMAS NAMAS

14001 Mayfair
5-5, 1920 m. statytas. Prieš pat integruotą Mayfair East Cleveland pagrind. mokyklą su televizija ir aikšte autom. pastatyti, 39 x 131, 5 min. iki Rapid, 17 min. iki miesto, 2 min. iki mais to krautuvės, žieminiai langai, 3 medžiai, dvig. garažas, statytas 1942 m. \$3,82 mokesčių rata, reikalingas dažymo. Oro spaudimo gazo pečius. Naujas šoninis porčius. Parduoda savininkas. \$16,900. (109-110)

MEDICINIS KAS MASAZAS

Ohio valstijos leidimas.
DUSAN STOJKOW
Tel. 432-2039
(Tik kviečiant į namus).
(110-112)

• Nauji ligininės draudimai visiems net virš 65 metų. Kreipkitės pas V. Giedraitį tel. 944-6835 ar Z. Obelenį tel. 881-7741.

Išnuomojamas butas

5 kambariai 2-me aukšte. 6724 Bayliss Ave. Telefonas UT 1-8821. (109-111)

HELP WANTED MALE

FITTER - WELDER

Must read blueprints; good hourly rate; steady work; day shift. Others Need Not Apply.
Boom Boiler & Welding Co.
2514 Center St.

MACHINE REPAIR FOREMAN

Experienced in the repair and rebuilding of machine tools.

Employment office open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131 at Coit

SETUP MEN

for
National Cold Heading Equipment and
Waterbury Trimmers

Privalo būti patyręs mašinos paruošimui ir gamybai. Aukštas valandinis atlyginimas, puikus priedai.
Ferry Cap & Set Screw Co.
2151 Scranton Rd.

MACHINISTS

Experienced. To Set up and operate --

- Milling Machine
- Horizontal Boring Mill
- Lathes

Employment office open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131 at Coit

An equal opportunity employer

PATTERN MAKER

For Core Box Engineering
Must Be Able to Interpret
Casting Drawings

Employment Office Open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131 at Coit

FITTER - WELDER

Privalo skaityti brėžinius, geras valandinis atlyginimas, pastovus darbas, dieninė pamaina. Kitokie neprivalo kreiptis.
BOOM BOILER & WELDING CO.
2514 Center St.

FULL OR PART TIME DAYS OR EVENINGS

APPLY IN PERSON 2-4 or 8-10 P.M.

MCDONALD'S HAMBURGERS

6421 Pearl Rd.

REIKALINGA MOTERIS

Namų ruošos darbas. Pageidaujama gyventi kartu. Pagelbėti virtuvėje, Gydytojo šeimoje. Geras susisiektis. Rekomendacijos. Geras atlyginimas.

Skamb. nuo 8 iki 12 val. ir po 6 val. v. SK 2-2646

* KALĖDOMS ARTEJANT, daugelis galvoja apie dovanas artimiesiems Lietuvoje. Norime atkreipti dėmesį į tas įstaigas, kurios naudojasi šio laikraščio tarpininkavimu ir siuntinių persiuntimu patarnauja mūsų skaitytojams.

INTERTRADE EXPRESS CO. 125 East 23 St. New York, 10010 jau yra patarnavusi tūkstantams lietuvių jų dideliu pasitenkinimu. Ši įstaiga yra patikima ir apdrausta, kad apsugojus klientų interesus.

Intertrade Express Co. yra viena iš tų įstaigų, kuri aprūpina viskuo. Kaip žinote, net maisto siuntiniai yra labai pagidaujami Lietuvoje, todėl Intertrade Express Co. suteikia didžiausią maisto produktų pasirinkimą. Ji siunčia taip pat ir medžiagas, namų apyvokos daiktus ir kt. Taip pat ir pinigų perlaidas.

Sidulome susirūšti su Intertrade Express Co., 125 East 23 St. New York, N.Y. 10010 ir paprašyti jų nemokamo katalogo.

(sk.)

CHICAGO

MYLĖK SAVO ARTIMĄ, KAIP PATS SAVE!

Dėl karo ir mūsų tautos nelemto likimo, daug lietuvių atsidūrė dideliame varge. Didesnioji Sibiro tremtinių ir kalinų liko be sveikatos, nebepajėgiančių net savimi pasirūpinti. Tokių suvargusių mūsų tautiečių yra Sibire, Lietuvoje, Vokietijoje ir net pačioje Amerikoje.

Neturėdami savo nepriklausomos valstybės, neturime ir savo organizuotos valstybinės globos, kuri pasirūpintų į vargą patekusių lietuvių globa. Tenka tenkintis gerų žmonių privačiai organizuota šokia tokia parama.

Amerikoje jau kelios dešimtys metų yra, kai veikia Balfo labdaros organizacija, į vargą patekusiems lietuviams padėti. Per tą laiką Balfas daug ašarų yra nušluostęs našlaičiams, daug skausmo palengvinęs ligoniams, paliegiusiems seneliams ir alkaniesiems. Į jį yra atkreiptos vargstančiųjų viltys.

Bet Balfas tiek yra pajėgus savo tautiečiams padėti, kiek jį paremia ir palaiko laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai. Sėpentinų Balfas turi daug, o jo ištekliai labai riboti. Todėl Balfas kasmet organizuoja rinkliavas trūkstantiems ištekliais papildyti. Ir šiais metais lapkričio mėn. yra organizuojamas Chicagoje ir jos apylinkėse Balfo piniginis vakas. Pasišventę talkininkai aplanys visas lietuvių šeimimas. Ir tikima, kad ištiesta pagalbos ranka nebus atstumta.

Bnkime solidarūs ir padėkime tiems broliams, kurie gyvenimo uždėtos naštos nebepajėgia panešti.

Vajui praversti yra reikalinga daug talkininkų, todėl visi geros valios lietuviai yra prašomi savo Balfos skyriuose arba vajaus komitete registruotis. Yra reikalingas visas tūkstantis talkininkų.

Vajaus komitetui vadovauja Balfo veikėjas inž. Juozas Arštikys.

Vajaus komiteto būstinė: 1611 So. 49th Ave., Cicero. Tel.: TO 3-3146.

Zenonas Aščoklis

Artesian-Restaurant-AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavai gyti. bet atšvesti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams barkedo patalpomis naudojasi nemokamai. Teba virš 300 asmenų. Kad būtų užtikrinti dėl vietos, patelefonuokite 136-4622. Atdaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* ALT CLEVELANDO SKYRIAUS organizacijų atstovų susirinkimas įvyksta sekmadienį, spalio 4 d. 12:00 val. Lietuvių salėje.

Susirinkimo dienotvarkėje: Valdybos pranešimas iš skyriaus veiklos; Pranešimas iš Vilko veiklos; Diskusijos dėl pranešimų; Numatyti ateities darbai ir klausimai bei sumanymai.

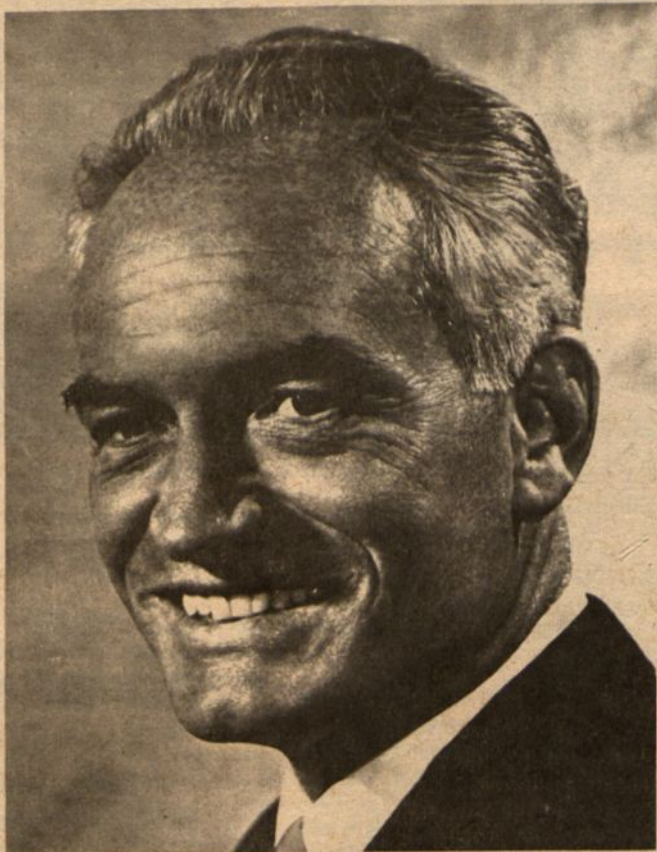
* "UŽBURTI VAIKAI" -- vaidinimas iš Chicagos, šį šeštadienį, spalio 3 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Veikalą verta pamatyti ne tik mažiesiems, bet ir dideliems. Kas domisi, pavyzdžiui, šokio menu, galės tikrai pasigėrėti ugnies šokiu, kurio išpildymas toli prašoka mėgėjiškumo ribas. Pamokanti autorės D. Augienės mintis, kruopšti Z. Visockienės režisūra, puikios J. Daugvilos dekoracijos. Visa tai išgirsite ir pamatysite atsilankę vaidinimą. Bilietai suaugusiems po \$2,00 ir \$1,50, vaikams po 75 c. Po vaidinimo bus galima pasivaikšinti skaniais mūsų šeiminių kepinių ir tradicinėmis lietuviškomis dešromis. Maloniai prašoma kuo gausiau atsilankyti ir tuo paremti lietuvišką žodį, nes pelnas skiriamas puslaimienėms vaikų laikraščio "Eglutė" ir Vysk. Valančiaus lit. mokyklai paremti. Vakaro pradžia 6 val. 30 min.

* V. NAGEVIČIENĖ, DLK Birtutės d-jos pirmininkė, praneša savo naują adresą: 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio, 44094. Tel. WH 2-4500.

* VYTAUTAS STUOGIS, ALT S-gos Clevelando sk. valdybos narys po sunkios operacijos grįžo iš ligoninės ir šiuo metu taiso sveikatą savo namuose.

* NORINTIESIEMS gauti darbo pašto įstaigoje pranešama, kad bus priimami kandidatai pašto valdininkų ir pašto išnešiojų vietoms.

Atlyginimas pradžiai 2,48 dol. į valandą. Nereikalaujama ypa-

Senatorius Barry Goldwateris kalbės Clevelande Public Auditorium spalio 27 d. 8 val. vakaro.

Visi lietuviai, norį pasiklausyti senatoriaus Goldwaterio kalbos kviečiami užsirašyti iš anksto pas Ohio Lietuvių Goldwaterio Komiteto pirmininką, dr. Vladą Ramanauską, Juliją Smetoną, Margaritą Premeneckienę, Vladą Plečkaitį arba pas bet kurį komiteto narį, t.y. Militą Apanienę, Raimundą Kudukį, Antaną Jonaitį, Juozą Premenecką, Algį Pautienį ir Ingridą Stasaitę.

Ponios ir panelės kviečiamos dalyvauti pasipuošusios tautiniais kostiumais.

tingo patyrimo, tik svarbu, kad kandidatas būtų vienas iš Clevelando pašto zonų gyventojas.

Kandidatai privalės laikyti egzaminus raštu.

Aplikacijos blankai gaunami centrinėje Clevelando pašto įstaigoje, 4240 kamb.

* ONA IR KAZYS KARPIS išvyko visam spalio mėnesiui atostogų.

Pirmutinis sustojimo punktas numatyta nauja vietovė -- Pensacola, vakarinėje Floridoje, kur prie Meksikos įlankos yra nuostabiai puikus pliažas, nors mažai išgarsintas.

Iš ten vyks į St. Petersburgą, Miami ir kitur, pasimatyti su draugais ir pažįstamais iš Clevelando ir kitur išsimėčiusiais plačiojoje Floridoje.

Scena iš vaidinimo "Užburti vaikai", kuris bus suvaidintas Clevelande spalio 3 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Vaidins iš Chicagos atvykęs Marquette Pk. liuanistinės mokyklos jaunųjų teatras.

Šeštadienį, spalio 3 d., 6 val. 30 min. v.

ŠV. JURGIO SALEJE

VAIDINAMA 3-JŲ VEIKSMŲ PASAKA

UŽBURTI VAIKAI

Parašė — DANUTĖ LIPČIŪTĖ-AUGIENĖ

Režisuoja — ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

Dekoracijos — JURGIO DAUGVILOS

Vaidina CHICAGOS MARQUETTE PARKO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLEIVIAI.

Veikejai: Žynė, Dvynas, Jaunius, Žvirblis, Vistis, Katė, Šuo, Senelė, Birtutė, Vytukas, Sloga, Ugnis, Gėlės, Laumžirgiai, Kipšiukai, Mergaitės ir Berniukai.

Kostiumų eskizus paruošė — V. BALUKIENĖ, baleta — G. GIEDRAITIS, tautinius šokių — A. MARTIENĖ ir dainas — F. STROLIA.

Visi ateikite pamatyti Chicagos lietuvių jaunimo talentų, ateikite pamatyti UŽBURTO VAIKŲ pasakos.

PO SPEKTAKLIO VAIŠĖS IR ŠOKIAI.

Rengia Vysk. Valančiaus Lituanistinė Mokykla ir Putnamo Seselešs Remti Komitetas

Kelios pastabos apie Dargio ir Mončio parodą

ANTANAS VAIKŠNORAS

Clevelandas, o ypač lietuviai, turėtų būti paprastai išdidūs, žinodami, kad jų tautiečiai savo privačia iniciatyva pasiryžo pagyventi mūsų augančio miesto kultūrinę veiklą.

Bedirbdamas miesto centre, aš jaučiu miesto pulsą ir žinau, kad Clevelandas įvertins tą našą, jog Gallery International galėtų pasidaryti "The Show Place" meno parodoms. Aš žinau, kad menininkai, tiek vietiniai, tiek kiti šalio, leis clevelandiečiams pasirinkti geriausius iš jų darbų, tai savo nuosavybei, ar pasigėrėjimui. Kas mėnesį galerijoje keičiamos parodos padarys iš jos vietą, kur bus galima pagilinti žinias ir meno supratimą, nes galerija yra pasiryžusi išlaikyti aukštą meno lygį jos rengiamose parodose.

Kalbėdamas apie ten šiuo metu vykstančią Alfonso Dargio ir Antano Mončio parodą, pirmiausia noriu pasakyti, kad nesileisiu į joksias detales, išskirdamas atskirus darbus, pažymėsiu tik kad A. Dargis yra tapytojas ir grafikas kopijas į pasisekimo vir-

ANTANAS VAIKŠNORAS, šio straipsnio autorius, iškilus dailininkas Clevelande, eilę metų laimėjęs May Show premijas, dabar ruošiasi savo kūrinių parodai, kuri įvyks lapkričio mėn. Circle galerijoje Clevelande.

Tėvų k-to pirm. V. A. Staškevičius savo pranešime išskėlė mokesčio už mokslą pakėlimo reikala, kadangi praeitais mokslo metais mokesčiai už mokslą padengė tikrai apie 40% visų išlaidų. Parengimai padengė maždaug 48% visų išlaidų, aukos iš įvairių organizacijų ir pavienių asmenų -- 6,1%.

LB 1-sios apylinkės parama liuanistinė mokyklai padengė 5,9% visų išlaidų.

Susirinkimas vienbalsiai priitarė k-to pirmininko pasiūlymui mokesčių už mokslą pakelti, ir šiais mokslo metais mokesčiai bus sektantis: šeima, kuri leidžia vieną vaiką -- \$20,00, du vaikai iš šeimos -- \$25,00, ir trys ar daugiau vaikų iš šeimos -- \$30,00. V. A. Staškevičius padėkojo parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui, kun. P. Dzegoraičiui, seselėms, Dirvos redaktorui J. Čiuberkiui, Draugo atstovui V. Ročiūnui, Tėvynės Garsų radijo prog. vedėjui J. Stempužiui, LB 1-jai apylinki, visoms organizacijoms ir pavieniams asmenims už aukas ir parodytą rūpestį liuanistinė mokyklai. Tėvų k-tas ir visi tėvai tikisi, kad taip, kaip praeitais metais, taip ir šiais metais, visos organizacijos ir visuomenė prisidės prie išlaikymo liuanistinės mokyklos, kur vyksta mūsų kalbos, istorijos, muzikos, dainų ir šokių skiepėjimas jaunajai kartai.

v. s.

SEZONO UŽDARYMO VARŽYBOS

Ši savaitgalį, spalio 3-4 d., Clevelande įvyks lengvosios atletikos sezono uždarymo varžybos. Ta pačia proga vyks ir il-

sios tarpmokyklinės rungtynės tarp Clevelando Vysk. M. Valančiaus ir Šv. Kazimiero liuanistinių mokyklų. Pirmosios rungtynės buvo šį pavasarį, birželio 7 d. ir jas nežymia persvara laimėjo Vysk. M. Valančiaus mokykla. Varžybos vyks St. Joseph gimnazijos stadione, Lake Shore Blvd., prie E. 185 St. Rengia Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos tėvų komitetas ir Clevelando LSK Žaibas.

Šeštadienį, spalio 3 d. varžybos pradžia 2:00 po pietų. Sekmadienį, spalio 4 d., irgi 2:00 p.p. Didžioji varžybos dalis vyks sekmadienį.

Varžybos vyks berniukų ir mergaičių prieauglio klasėse: E (9 m. ir jaunesnių), D (10-11 m.), C (12-13 m.) ir B (14-15 m.).

* IDOMUS STALOTENISOTurnyras ruošiamas Danny Vegg's stalo teniso klube spalio 3-4 dienomis. Klubas randasi 1907 Euclid Ave.

Turnyras prasidės 3 val. p.p. Jame taip pat žada dalyvauti visa eilė pasižymėjusių lietuvių stalo tenisininkų: Jaunutis ir Algirdas Nasvyčiai, taip pat ir junioras Vyt. Nasvytis, L. ir J. Kokliai, Reg. Končiūtė, Rūta Gaidžiūnaitė ir kt.

Pardavėjas ar pardavėja Nekiln. turto pard. įstaiga. Galite labai gerai uždirbti. Daug laiko įstaigoje. Mes patys sutvarkome finansinius užparduoto turto formalumus. Jums tenka tik paroduoti.

MULTIPLE REALTY
819 E. 185th St.
IV 1-9300 (111)

Praeitą sekmadienį clevelandiečiai gražiai pagerbė šv. Jurgio parapijos vikarą kun. Petrą Dzegoraitį, švenčiantį 25 metų kunigystės sukaktį. Į minėjimą atsilankė apie 400 asmenų, buvo įteiktos gražios dovanos ir pasakyta daug kalbų. Nuotraukoje prie garbės stalo kalba P. Razgaitis, sveikindamas sukaiktuvininką kun. Petrą Dzegoraitį, kuris sėdi tarp parapijos klebono kun. B. Ivanausko ir prel. V. Bačiūno, V. Pliodžiūno suotrauka.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVOS PREZIDENTO
ANTANO SMETONOS
MINĖJIMAS MONTREALYJE

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos minėjimas Montrealyje įvyks spalio mėn. 18 d. (sekmadienį). Minėjimui numatyta sekti programa:

5 val. p.p. Pamaldos Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Tuoj po pamaldų parapijos salėje minėjimas - akademija.

Paskaitą skaitys poetas St. Santvaras iš Bostono.

Meninėje dalyje dalyvauja: Liet. Valst. Operos solistė E. Kardešienė, pianistas Kaz. Smilgevičius ir Dr. H. Nagys.

Minėjimą ruošia Montrealelio lietuviškų organizacijų Komitetas. Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

* JULIUS VEBLAITIS Seton Hall Universitete, South Orange, New Jersey, įsigijo B.S. laipsnį iš pedagogikos.

Veblaitis savo kietu žemaitišku užsispyrimu laukė universiteto septynerius metus vakarais, nes dieną reikėjo sau ir šeimai fabrike pelnytis duoną.

Turėdamas muzikinių sugebėjimų, Julius Veblaitis eilę metų dirbo su Elizabeth skautais, li-tuanistine mokykla ir Lietuvių Bendruomenės tautinių šokių grupe, prisidėdamas prie įvairių švenčių programų paruošimo. Atlikęs aštuonių savaičių praktiką Livingston High School, šį rudenį pradėjo dirbti Warren Township mokyklų sistemoje, kur dėsto vokiečių kalbą. Linkim naujam mokytojui Julijui Veblaičiui sėkmės.

BOSTON

* ALT S-GOS BOSTONO SK. tesėdamas savo užsibrėžtą metinės veiklos programą, šį rudenį spalio 31 d. ruošia Tautinės spaudos vakarą. Parengimo programai įvykdyti rugsėjo mėn. 25 d. Tautiniuose namuose įvyksiamame skryliaus posėdyje dalyvavo, kaip svečias -- rašyt. St. Santvaras ir Ona Vilėniskienė. Jie savo patarimais ir sugestijomis daug prisidėjo nustatant spaudos vakaro programą. Įspau-

dos vakarą pakviestas kalbėti Dirvos redaktorius J. Čiurlionis. Tikimasi susilaukti daug sąjungos bičiulių ir Vilties draugijos rėmėjų.

Skyriaus pirmininkas J. Dačys, švenčias savo gimtadienį buvo pagerbtas savo namuose valdybos narių, atsilankusių su rašyt. St. Santvaru, subatvakarių pirm. E. Cibu ir Justu Vaičiūčiu. Ta proga, garbingam suakutvininkui gimtadienio proga St. Santvaras įteikė Merkello "T. Vaižganto monografiją" su atitinkamu įrašu. Kultūrinio pasikalbėjimo metu vaišinga šeimninė p. Dačienė, kad ir netikėtai atsilankiusis, pavaišino arbatėle. J.V. Sudavas

* DR. EDUARDAS IR MARIJA JANSONAI vilos Audronė Cape Cod savininkai uždarę vasaros jūmo sezoną Cape Cod išvyko į Pocono kalnus, į stūaus Echo Valley vasarvietę vienai savaitėi atostogų. Kartu žada aplankyti New York World's Fair ir prietelius gyvenančius N.Y. ir apylinkėse.

* ELENA GARMENĖ, gražios Echo Valley Pocono kalnuose savininkė po vasaros sezono išvyko atostogų į Europą aplankyti dukters Ritos dabar gyvenančios Vokietijoje. Kelionės metu žada aplankyti įdomesnes Vokietijos vietas, Šveicariją, Italiją, Prancūziją ir kitus kraštus.

NEW YORK

* L.S.T. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyksta lapkričio 7 d. Travelers Hotel, 9400 Ditmar Blvd., prie La Guardia aerodromo. Programa pradedama iškilminga sueiga 6 val. vak. Pompeii Room. Vaisės ir šokiai, 8 v. v. Terrace Ball Room. Kvietimai gaunami pas korporantus ir Valdyboje, užsakant telefonu: MI 2-0656.

GYDYTOJŲ KORPORACIJOS "FRATERNITAS LITHUANICA" 56-JO VISUOTINO SUVAŽIAVIMO DIENOTVARKĖ

Suvažiavimo laikas: 1964 m. spalio 10 ir 11 diena.

Suvažiavimo vieta: Waldorf-Astoria viešbutis, 50 Street and Park Ave., NYC.

SPALIO 10 DIENĄ

2-5 v. p.p. Carpenter Salon ir Carte Blanche salėse mediciniškas posėdis. Pranešimas: Dr. Vytautas Pavilaniš -- "Vėžio sukėlimas SV-40 virusu in vitro".

7 v.v. Kokteilis ir banketas Louis XVI salėje. Vakariniai rūbai. Gros kontinentalinis orkestras, vakarienis metu programą išplėdys New York Vyrų Orkestras, vadovaujamas muziko Alekso Mroziński.

SPALIO 11 DIENĄ

11 v.r. pamaldos Angelų Kara-

Čiurlionio ansamblis, kurio koncertą Detroito lietuviai turės progos išgirsti spalio 10 d.

DETROIT

ATVYKSTA ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio, subtilių lietuvių liaudies dainų išpildymu, originalia interpretacija, tautos dvasinių gelmių išraiška yra nusipelnęs visų lietuvių dėmesio, meilės ir pagarbos. Kiekvienas lietuvis išeina iš Čiurlionio ansamblio koncerto, lyg iš didžiulės meno šventės. Todėl jaučiu didį malonumą Detroito ir jo apylinkių lietuviams priminti, kad meno šventė visai arti. Ji bus spalio mėn. 10 d., šeštadienį, puikioje graikų salėje, 4801 Oakman Blvd.

Ilenės Bažnyčioje, 213 S. 4th St., Brooklyn, N.Y.

2-6 v. p.p. viešas posėdis Jan-sen Salon salėje.

PRANEŠIMAI:

1. N.N.: "Lietuvių rezistencija ir NKVD."

2. Dr. Vaclovas Paprockas: "Išvaizda ir charakteris".

Po pranešimų kokteilis su svečiais.

Į banketą rezervacijos daromos iki spalio 5 d. Šiuo antraštu: Dr. Antanas Snieška, 145 East 15th St., New York 3, N.Y.

CHICAGO

* Valentinos KOJELIENĖS koloratūrinio soprano dainų rečitalis įvyks š. m. spalio mėn. 24 d. Chicagoje, Jaunimo Centro salėje.

Koncertą ruošia Korp. Neo-Lithuania.

Rečitalis žada būti vienas iš įdomiausių rudens koncertų.

Solistė paskutiniame koncerte Bostone Jordan Hall salėje turėjo labai gražų pasisiekimą, į kurį atsilankė apie 800 asmenų, jų tarpe daugiausiai amerikiečių publikos, nes koncertą ruošė amerikiečių koncertinė agentūra.

Amerikiečių ir lietuvių spaudos muzikos recenzentai šį koncertą labai palankiai įvertino.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

INTERTRADE EXPRESS CORP.

BE MUITO DOVANOS Į LIETUVĄ MAISTO SIUNTINIAI GERIAUSIOS RŪŠIES DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS. Galime sudaryti maisto siuntinius pagal jūsų pageidavimus. PREKĖS - PINIGAI Į LIETUVĄ. Kursas - 9 rubliai - \$10.00. Mokestis - iki \$30.00 - \$2.75, per \$30.00 - 10%.

REIKALAUKITE KATALOGO DOVANAI!

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street New York, N. Y. 10010 Telephone: YU 2-1530

Serving thousands of Lithuanians for over 10 years. Bonded for your protection.

Šį kartą Čiurlioniečiai išpildys ne įprastą lietuvių liaudies dainas, o viso pasaulio pripažintų kūrėjų operų ir operėlių ištraukas, dalyvaujant solistams ir solistėms.

Koncertą organizuoja Vilniaus krašto lietuvių Sąjungos Detroito skyrius, skelbdamas spalio mėn. 10 dieną Vilniaus Dieną, kad prisimintume lenkų smurtą ir klasišką, užgrobiančią ir pavergiant mūsų sostinę Vilnių. Ta proga rašytojas V. Alantas pasakys kalbą. Koncerto-minėjimo pradžia 7 val.

Pasiklausę operų ištraukų, svečiai turės progą su Čiurlioniečiais ir Čiurlionietėmis pasivaikšinti ir pasižokti, grojant "Atžalynui" pilname sąstate. Įėjimas 8 dol., o studentams tik 5 dol. Norintieji šiame koncerte-minėjime-baliuje dalyvauti, prašomi skambinti E. Bulotienai tel.: TO 94606 ar A. Misiūnui tel.: TA 50303. Statų dar yra. K. Jurgutis

* DAIL. JADVIGA PAUKŠTIENĖ atvyksta į Detroitą ir spalio mėn. 11 d. iki 18 d. parodys savo dailės kūrinius. Spalio 11 d., 12:30 val. įvyks parodos atidarymas lietuvių namuose 3009 Tillman gt.

* LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBAS šaukia poetostoginį klubo narių ir bičiulių susirinkimą Tarpt. Inst. Rūmuose spalio mėn. 4 d. 4 val. p. p. Ta proga matysime gražią spalvotą filmą, kurį rodė inž. dr. L. Bajorūnas. Filme matysime gražiąją Portugaliją ir kt. Europos kraštus, kuriuos jis šią vasarą aplankė.

VARGŠAS TADAS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas spalio 3 d. 6:30 val. Lietuvių Namuose 3009 Tillman

gt. ruošia tradicinį Vasario 16 gimnazijai paremti vakarą.

Įdomu pabrėžti, kad tradiciniai L. Kultūros Klubo renginiai (dr. Liucijos Puskepalaitienės vadovybėje) gausiai lankomi visuomenės. Juose netrūksta vaišingumo, nuotaikingumo, geros muzikos. Šiemet vakaro metu Z. Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujamas Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris suvaidins 2-jų veiksmų komediją "Vargšas Tadas".

Po vaidinimo bus šokiai, turtingas bufetas ir laimėjimai. Prie įėjimo laisva auka.

Tautiečiai prašomi gausingai apsilankyti.

(mg)

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

Kas tik turi gerą skonį Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

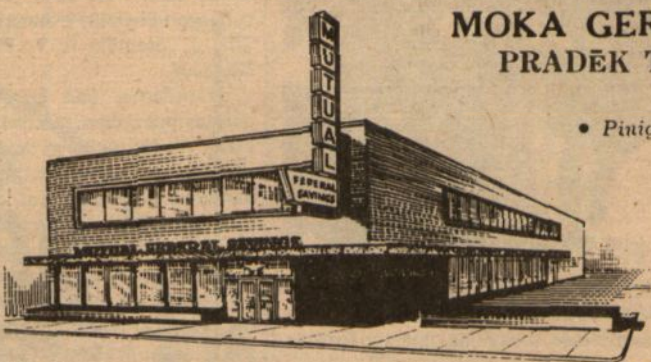
3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

* Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

* Dabartinis dividendas 4 1/2%, išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Pragyvenimas nuolat brangsta.

todėl pilnai išnaudok savo sutaupas investuodamas jas į

BALTIC STORES AND INVESTMENTS CO.
(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

11 London Lane, Bromley, Kent, England, Rav. 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai augs nešdamas aukščiausią dividendą! Investuojant 1-2 metams mokamas dividendas 5%, gi investuojant 2-3 metams mokama 5 1/2%.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau. mokama

7%.

Už nuošimčius nereikia mokėti jokių mokesčių.

Tarpininkaujame palikimo reikalų sutvarkyme.

Visi investavimai yra apdrausti ir garantuoti nejudomu turtu.

P A D Ė K A

Mano mylimam vyrui a. a. JONUI BUDRIUI, Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke, mirus, Amerikos lietuvių visuomenė parodė didelį jautrumą, pagarbą ir meilę mirusiajam ir gilią užuojautą jo šeimai, giminėms bei artimiesiems.

Tariu labai nuoširdų aciū visiems pareiškusiems Velionies palaikams pagarbą, dalyvavusiems atsisveikinimo apeigose ar laidotuvėse, tarusiems atsisveikinimo žodį, gėlėmis puošusiems jo karstą, gražiai prisiminusiems jį spaudoje ar malda palydėjusiems jį amžino poilsio.

Giliai liūdinti,

Regina Budrienė